

**Uchwała Nr III/35/18
Rady Gminy Kurzętnik
z dnia 28 grudnia 2018r.**

**w sprawie: uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego Gminy Kurzętnik**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 994 ze zm.) oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945) w związku z Uchwałą Nr XXVII/257/16 Rady Gminy Kurzętnik z dnia 30 listopada 2016 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kurzętnik, Rada Gminy Kurzętnik uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kurzętnik które zostało sporządzone w 2000 r. na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym i uchwalone Uchwałą Nr XXII/45/2000 Rady Gminy Kurzętnik z dnia 11 grudnia 2000 r. zmienione Uchwałami: Nr XLI/200/10 z dnia 23 lutego 2010 r. , Nr LV/341/14 z dnia 07 listopada 2014 r.

§ 2.

Zmiana studium o której mowa w ust. 1 składa się z:

- część tekstowa zatytułowana „Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kurzętnik rozdział II kierunki zagospodarowania przestrzennego (tekst ujednolicony) stanowiący załącznik nr 1 do uchwały
- część graficzna:
 - mapa w skali 1: 25 000 zatytułowana „Gmina Kurzętnik- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zasady polityki przestrzennej, stanowiąca załącznik nr 2 do uchwały.
 - mapa w skali 1: 25 000 zatytułowana „Gmina Kurzętnik- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, tereny zwartej zabudowy, stanowiąca załącznik nr 3 do uchwały.
- Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag, stanowiące załącznik nr 4 do uchwały

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kurzętnik.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy Kurzętnik
Zbigniew Lewicki

Załącznik nr 1
do Uchwały III/35/18
Rady Gminy Kurzętnik
z dnia 28 grudnia 2018r

GMINA KURZĘTNIK

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAN I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

ROZDZIAŁ II

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

- **tekst wyróżniony czcionką Arial stanowi zmiany wprowadzone w treści studium**
- tekst wyróżniony czcionką Times New Roman stanowi pozostawioną dotychczasową treść studium

jednostka opracowująca zmiany studium:

Rożen & Rożen Pracownie Autorskie Urbanistyki i Architektury
ul. Sarnowskiego 3/1, 10-115 Olsztyn

główny projektant:

mgr inż. arch. Izabella Ossowska – Rożen

upr. urb. nr 1088/90

ROZDZIAŁ II

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

WSTĘP	str.4
1. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU	str.5
1.1. Informacje ogólne	str.5
1.2. Uwarunkowania zewnętrzne i regionalne	str.5
1.3. Synteza wewnętrznych uwarunkowań rozwoju	str.5
1.3.1. Uwarunkowania ekologiczne i przyrodnicze	str.6
1.3.2. Uwarunkowania kulturowo-krajobrazowe	str.6
1.3.3. Uwarunkowania sfery gospodarczej	str.6
1.3.4. Techniczne uwarunkowania rozwoju	str.7
2. ANALIZY EKONOMICZNE, ŚRODOWISKOWE I SPOŁECZNE NA POTRZEBY BILANSOWANIA ZAPOTRZEBOWANIA NA TERENY ROZWOJOWE	str.7
2.1. Wprowadzenie	str.7
2.2. Analiza ekonomiczna	str.7
2.3. Wydatki inwestycyjne Gminy Kurzętnik	str.9
2.4. Analiza środowiskowa	str.10
2.5. Analiza demograficzna	str.11
2.6. Wyniki bilansu	str.16
3. KIERUNKI PRZESTRZENNEGO ROZWOJU GMINY	str.17
3.1. Struktury przestrzenne przyjęte w "Studium ..."	str.17
3.1.1. System zagospodarowania terenu – elementy struktury terenu ...	str.18
3.1.2. Struktura przestrzenna	str.18
3.1.3. Strefy polityki przestrzennej	str.23
3.1.4. Sposoby oddziaływania na zagospodarowanie	str.24
3.1.5. Tereny wyłączone spod zabudowy	str.29
3.2. Kierunki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego	str.30
3.2.1. Uwagi ogólne	str.30
3.2.2. Predyspozycje terenów do pełnienia określonych funkcji z uwagi na walory środowiska przyrodniczego	str.31
3.2.3. Kierunki działań proekologicznych	str.33
3.2.4. Ekologiczna struktura obszaru	str.34
1) Prawne formy ochrony przyrody znajdujące się na obszarze gminy	str.34
2) System powiązań ekologicznych	str.38
3) Lokalne wartości środowiska przyrodniczego	str.39
3.2.5. Podsumowanie	str.42
3.3. Zasady ochrony środowiska kulturowego	str.42
3.4. Kierunki rozwoju komunikacji	str.46
3.5. Kierunki rozwoju sieci i urządzeń infrastruktury technicznej	str.48
3.5.1. Gospodarka wodno-ściekowa	str.48
1) Zaopatrzenie w wodę	str.48
2) Gospodarka ściekami	str.48
3.5.2. Gospodarka odpadami	str.49

3.5.2. Gospodarka odpadami	str.49
3.5.3. Systemy energetyczne	str.49
1) Elektroenergetyka	str.49
2) Gazownictwo	str.50
3) Telekomunikacja	str.51
4. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO. NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.	str.52
5. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 48 UST. 1 USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM.....	str.52
6. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH....	str.53
7. POLITYKA PRZESTRZENNA WŁADZ SAMORZĄDOWYCH	str.53
7.1. Planowanie przestrzenne	str.54
7.2. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.....	str.54
1) Komunikacja	str.54
2) Infrastruktura techniczna	str.54
3) Infrastruktura społeczna	str.54
4) Turystyka i wypoczynek	str.55
5) Mieszkalnictwo	str.55
8. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROZENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	str.55
9. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU FILAR OCHRONNY.....	str.55
10. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI	str.55
11. INNE OBSZARY PROBLEMOWE, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCEGO W GMINIE.....	str.56
12. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (DZ. U. NR 41, POZ. 412 ORAZ Z 2002 R. NR 113, POZ. 984 I NR 153, POZ. 1271).....	str.56
13. WYKAZ OBIEKTÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE	str.56

WSTĘP

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kurzętnik zostało sporządzone w 2000 r. na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym i uchwalone Uchwałą Nr XXII/45/2000 Rady Gminy Kurzętnik z dnia 11 grudnia 2000 r. zmienione Uchwałami: Nr XLI/200/10 z dnia 23.02.2010 r. , **Nr LV/341/14 z dnia 07 listopada 2014 r.**

Niniejsza zmiana studium została sporządzona na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz Uchwały Nr XXVIII/177/12 Rady Gminy Kurzętnik z dnia 26 listopada 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kurzętnik, **Uchwały Nr XXXVIII/331/17 Rady Gminy Kurzętnik z dnia 26 września 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kurzętnik.**

DOKUMENT STUDIUM PODLEGAJĄCY UCHWALENIU

- część tekstowa zatytułowana „Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kurzętnik rozdział II kierunki zagospodarowania przestrzennego (tekst ujednolicony) stanowiący załącznik nr 1 do uchwały
- część graficzna:
 - mapa w skali 1: 25 000 zatytułowana „Gmina Kurzętnik- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zasady polityki przestrzennej, stanowiąca załącznik nr 2 do uchwały.
 - mapa w skali 1: 25 000 zatytułowana „Gmina Kurzętnik- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, tereny zwartej zabudowy, stanowiąca załącznik nr 3 do uchwały.
- Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag, stanowiące załącznik nr 4 do uchwały

DOKUMENTACJA STUDIUM

- wnioski do zmiany studium
- prognoza skutków wpływu ustaleń studium na środowisko przyrodnicze – tekst
- **bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.**

1. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU

1.1. Informacje ogólne

Gmina Kurzętnik to jednostka samorządowa średniej wielkości o powierzchni 14911 ha i średniej liczbie mieszkańców (~~9092 osoby w 2011 r.~~) (**9106 osoby w 2017 r.**) w skali województwa warmińsko-mazurskiego. Położona jest na jego południowo-zachodnim skraju i sąsiaduje z następującymi gminami:

- w województwie warmińsko-mazurskim:
 - Grodziczno,
 - Nowe Miasto Lubawskie,
 - Biskupiec,
 - miasto Nowe Miasto Lubawskie,
- w województwie kujawsko-pomorskim:
 - Zbiczno,
 - Brzozie.

Siedzibą władz samorządowych jest dawne miasteczko Kurzętnik.

1.2. Uwarunkowania zewnętrzne i regionalne

Rozwój i zagospodarowanie przestrzenne gminy Kurzętnik zależne są w znacznym stopniu od uwarunkowań zewnętrznych: regionalnych i ponadgminnych. Do najistotniejszych należy zaliczyć:

- położenie przy drodze krajowej Nr 15
- położenie w obszarze chronionego krajobrazu
- położenie nad rzeką Drwęcą, która:
 - ogranicza rozwój przestrzenny w dolinie z uwagi na znaczne wahania stanów wody w różnych latach i porach roku,
 - jest rezerwatem ichtiofaunistycznym,
- położenie przymiejskie (gmina graniczy z miastem Nowe Miasto Lubawskie),
- w skali regionalnej położenie na skraju województwa i w środku – między dwoma ośrodkami podregionalnymi: Hawą i Brodnicą,
- brak na terenie gminy i w gminach ościennych dużych zakładów pracy, stanowiących miejsca pracy dla mieszkańców gminy,
- zabezpieczający potrzeby energetyczne główny punkt zasilania (GPZ) w Nowym Mieście Lubawskim,
- ~~projektowane~~ wyposażenie gminy w gaz ziemny przewodowy z realizacją stacji redukcyjnej gazu.

1.3. Synteza wewnętrznych uwarunkowań rozwoju

Uwaga: Pierwsza wersja Studium została opracowana dla trzech jednostek administracyjnych łącznie: gminy Kurzętnik, gminy Nowe Miasto Lubawskie, miasta Nowego Miasta Lubawskiego. Obszar ten został nazwany Zespół Nowego Miasta Lubawskiego (w skrócie Zespół NML).

1.3.1. Uwarunkowania ekologiczne i przyrodnicze

- 1) Obszar Zespołu NML to teren o bardzo wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych (rzeka Drwęca, czyste i duże jeziora, rozległe kompleksy leśne, lokalnie urodzajne gleby, liczne tereny bagienne i podmokłe stanowiące ostoje flory i fauny), dlatego rozwój przestrzenny poszczególnych jednostek osadniczych musi w najwyższym stopniu

uwzględniać zasadę zrównoważonego rozwoju nie naruszając równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych i powiązań między nimi.

- 2) Eksploatacja kopalin (kruszywa naturalne, surowce ilaste, kreda jeziorna) występujących w bogatych złożach na obszarze Zespołu NML prowadzona jest na skalę przemysłową (Nielbark, Nawra – gm. Nowe Miasto) stanowiąc znaczną integrację w środowisko przyrodnicze obszaru (degradacja walorów krajobrazowych).
- 3) Użytki rolne o wysokiej przydatności rolniczej stanowią niewielki areal gruntów na obszarze Zespołu NML dlatego powinny podlegać ochronie przed przeznaczeniem na cele nierolnicze.
- 4) Wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe obszaru Zespołu NML stanowią predyspozycje do rozwoju różnorodnych form turystyki i rekreacji. Zagospodarowanie turystyczne, zwłaszcza zlewni bezpośrednich jezior musi odbywać się z uwzględnieniem progowych wartości chłonności i pojemności turystycznej.
- 5) Wieloprzestrzenne formy ochrony przyrody i krajobrazu zajmują znaczny odsetek obszaru Zespołu NML (rezerваты przyrody, park krajobrazowy, obszary chronionego krajobrazu, Obszary o znaczeniu dla Wspólnoty NATURA 2000), jednak bardzo skromnie reprezentowane są indywidualne formy ochrony przyrody.
- 6) Stan środowiska na obszarze Zespołu NML należy uznać jako dobry, jednak niezbędne są dalsze inwestycje proekologiczne ograniczające emisje zanieczyszczeń do środowiska (zmiana systemów ogrzewania, budowa sieci kanalizacyjnej.).
- 7) Odsetek lasów na obszarze Zespołu NML jest zbyt niski. Należy zwiększyć areal lasów przez zalesianie gruntów nie wykorzystywanych rolniczo oraz na szeroką skalę wprowadzić zadrzewienia śródpolne, śródłukowe i szpalerowe oraz rewaloryzować tereny zieleni urządzonej. Zalesienie będzie możliwe do realizacji jeżeli przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykaże brak negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

1.3.2. Uwarunkowania kulturowo-krajobrazowe

Obszar gminy posiada bardzo bogate tradycje kulturowe i znaczną ilość drobnych obiektów wpisanych do rejestru zabytków i ewidencjonowanych w gminnej ewidencji zabytków (ziemia nowomiejska przechodziła burzliwe dzieje w różnych okresach historii). Największą koncentrację tego typu obiektów posiada Kurzętnik, który jako zespół urbanistyczno - architektoniczny wpisany jest do rejestru zabytków wraz ze wzgórzem zamkowym i ruinami zamku. Syntetyczną informację o rozmieszczeniu zasobów kulturowych gminy przedstawiono na mapie - załączniku graficznym nr 2.

~~Tylko część gminy posiada szczegółowe rozpoznanie zasobów archeologicznych. Tereny objęte archeologicznymi zdjęciami Polski (AZP) oraz rozmieszczenie i gradacja stanowisk archeologicznych na terenie rozpoznanej części gminy Kurzętnik przedstawione zostały na załączniku nr 2.~~

Gmina posiada Gminną Ewidencję Zabytków.

1.3.3. Uwarunkowania sfery gospodarczej

Dominującą formą własności ziemi jest własność prywatna. Występują gospodarstwa średniej wielkości. Główną gałęzią produkcji w rolnictwie są uprawy polowe (pszenica, żyto, ziemniaki) oraz hodowla, głównie drobiu i trzody chlewnej.

W gminie funkcjonuje stosunkowo nieduża liczba podmiotów gospodarczych. Działalność produkcyjno-przemysłowa to nieduże zakłady przemysłowe koncentrujące się głównie w Kurzętniku.

Bazę turystyczną w gminie reprezentuje ośrodek wypoczynkowy w Partęczynach, którego kompleksowa restrukturyzacja postępuje w oparciu o obowiązujący plan miejscowy, wymagające doinwestowania i zagospodarowania terenów sportowe z wyciągiem narciarskim w Kurzętniku oraz wyznaczone szlaki turystyczne.

Bogate i atrakcyjne zasoby gminy wykorzystywane są – w związku z powyższym – w niewielkim stopniu.

1.3.4. Techniczne uwarunkowania rozwoju

Na terenie gminy dobrze rozwinięta jest sieć wodociągów i telekomunikacja. Dobrze rozwinięta jest sieć dróg gminnych, jednak różny jest ich stan techniczny.

System kanalizacyjny z oczyszczalnią w Kurzętniku-Dębnie obsługuje całą wieś gminną. W pozostałych miejscowościach projektowane są systemy odprowadzania i utylizacji ścieków.

Cały obszar gminy obsługiwany jest przez zbiorczą komunikację autobusową. Rejon przemiejski posiada dobrze funkcjonujące linie prywatne obsługiwane mikrobusami.

2. ANALIZY EKONOMICZNE, ŚRODOWISKOWE I SPOŁECZNE NA POTRZEBY BILANSOWANIA ZAPOTRZEBOWANIA NA TERENY ROZWOJOWE

2.1. Wprowadzenie

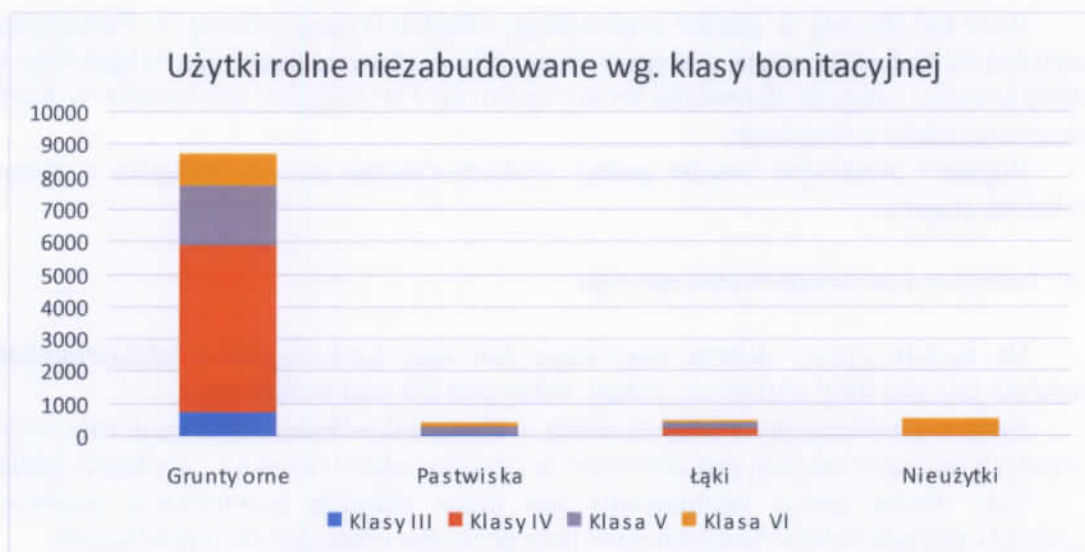
Poniższe analizy sporządzone zostały dla określenia bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę przy określaniu potrzeb i możliwości rozwoju gminy Kurzętnik w związku ze sporządzaniem zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kurzętnik, w związku z art. 10 ust 1 pkt 7 lit. D ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2017 poz. 1073)

2.2. Analiza ekonomiczna

Gmina Kurzętnik jako gmina wiejska należy do gmin, w których działalność rolnicza stanowi ważny aspekt życia społecznego i gospodarczego jej mieszkańców. Jednakże w przeciwieństwie do innych tego typu gmin zaobserwować można silny rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej. Wpływ na taki stan rzeczy ma wiele czynników z których do najważniejszych zaliczyć należy nie najkorzystniejsze udziały użytków gruntowych dobrych klas bonitacyjnych w stosunku do całej ich powierzchni.

Klasyfikacja użytków rolnych niezabudowanych na terenie gminy Kurzętnik [w ha.]						Cała gmina - 14855,52
Klasa bonitacyjna	Grunty orne	Łąki	Pastwiska	Nieuzytki	Lasy	
IIIa	66,78	6,59	56,08	528,87	2885,54	
IIIb	694,68					
IVa	3391,09					
IVb	1747,30	228,62	10,98			
V	1827,70	184,72	250,29			
VI	962,08	85,49	120,58			
Suma	8689,63	505,42	437,93	528,87	2885,54	

Tab. 1 Klasyfikacja użytków rolnych niezabudowanych na terenie gminy Kurzętnik

Wyk. 1 Użytki rolne niezabudowane wg. klas bonitacyjnych

Przy łącznej powierzchni gminy wynoszącej 14 855,52ha udział niezabudowanych użytków rolnych w stosunku do całkowitej powierzchni gminy wynosi 10 161,85ha przy czym wartość ta nie obejmuje terenów wchodzących w skład gospodarstw rolnych znajdujących się pod budynkami, są to grunty o przeznaczeniu wyłącznie rolniczym. Powyższy wykres ukazuje zdecydowaną przewagę gruntów rolnych klas IV w całkowitej ich powierzchni. Dodatkowo zwrócić należy także uwagę na duże znaczenie gruntów leśnych w całkowitej powierzchni gminy.

Różnorodne ukształtowanie terenu, które uniemożliwia pełne wykorzystanie gospodarcze gruntu, szybko rozwijające się osadnictwo pozarolnicze (przekształcenie terenów rolniczych na tereny niewykorzystywane rolnicze głównie tereny produkcyjno – usługowe oraz tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej) to główne przyczyny które wpływają na utratę rolniczego charakteru gminy.

Po przeanalizowaniu dostępnych danych stwierdzić można że na terenie gminy Kurzętnik zlokalizowanych jest 915 gospodarstw rolnych z czego w zdecydowanej większości z nich utrzymuje się wyłącznie z działalności rolniczej. Jednocześnie da się zauważyć wysoki procent tych gospodarstw rolnych których członkowie jako dodatkowe źródło dochodu wykonują prace najemne z tytułu innego stosunku pracy na rzecz podmiotów trzecich w większości w sektorach produkcji i usług.

Wyk.2 Źródła dochodów gospodarstw rolnych w gminie Kurzętnik

Dodatkowo zwrócić należy uwagę na fakt iż przy stosunkowo niewielkiej ilości mieszkańców wynoszącej 9106 na terenie gminy występuje ok 432 podmioty gospodarcze z czego 30 z nich zatrudnia więcej niż 10 osób. Są to spółki zarówno z kapitałem polskim jak i zagranicznym.

Do największych pracodawców w Gminie należą: Lüttgens Polska Sp. z o.o. Sp. k., Prefabet Kurzętnik, EXPOM S.A.

Zauważyć należy że działania władz lokalnych skoncentrowane są na rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej. Na terenie gminy rozróżnić można kilka stref przemysłowo – wytwórczych. Dodatkowo jedną z nich tworzy podstrefa Warmińsko – Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej oraz różnorodne ukształtowanie terenu powoduje że gmina Kurzętnik jest niezwykle atrakcyjna z turystycznego punktu widzenia. Poza rozwiniętą turystyką wodną: rzeka Drwęca, jezioro Skarlińskie, jezioro Wielkie Partęczyny, nad którymi wyodrębnić można zorganizowaną i rozwiniętą turystykę, zwrócić należy także uwagę na rozwój sportów zimowych na terenie gminy. Zlokalizowany jest tu kompleks sportowy „Kurza Góra” posiadający w swej ofercie 3 trasy zjazdowe, sztucznie oświetlone z możliwością naśnieżania, a także lodowisko i część rekreacyjną. Największy kompleks terenów rekreacyjnych występuje nad wspomnianymi jeziorami Wielkie Partęczyny – ok. 400 budynków rekreacji indywidualnej, oraz jeziorem Skarlińskim – ok 60 budynków rekreacji indywidualnej. Ponadto Gmina Kurzętnik stara się rozwinąć turystykę nad trzecim zbiornikiem wodnym w m. Nielbark.

2.3. Wydatki inwestycyjne Gminy Kurzętnik

W związku z faktem iż do przeprowadzenia analizy nie istniała możliwość skorzystania z wieloletniego programu inwestycyjnego Gminy Kurzętnik gdyż ostatnia dostępna prognoza obejmuje lata 2013 – 2016 niniejszą analizę przeprowadzono na podstawie wydatków inwestycyjnych Gminy poniesionych w latach 2012 – 2016 na inwestycje związane z drogownictwem i gospodarką wodno – ściekową.

Wydatki inwestycyjne Gminy Kurzętnik w zakresie dróg i gospodarki wodno – ściekowej (w zł)					
Rok	Wod. – kan.	Drogi	Suma wydatków w roku	Budżet Gminy	Procentowy udział wydatku w budżecie
2012	1 464 505,52	1 205 567,34	2 670 072,86	30 555 327,40	8,7
2013	3 241 513,29	3 391 743,15	6 633 256,44	33 372 350,97	19,9
2014	1 594 274,13	7 981 480,36	9 575 754,49	41 104 700,35	12,3
2015	1 284 071,78	12 297 191,39	13 581 263,17	43 164 490,67	31,5
2016	3 000,00	4 782 733,39	4 785 733,39	40 338 773,16	11,9
Suma	7 587 364,72	29 658 715,63	Średnia		19,8

Tab. 2 Wydatki inwestycyjne Gminy Kurzętnik w zakresie dróg i wod-kan w latach 2002 – 2016

Zaniżone wydatki na budowę sieci wodno – kanalizacyjnej w roku 2016 wynikają z przekazaniem zadań z tego zakresu przez Gminę na rzecz jednej ze spółek gminnych. Zauważyć należy stały wzrost nakładów inwestycyjnych na budowę infrastruktury technicznej które stanowią ok 1/5 budżetu Gminy.

Z zestawienia wynika że średnie roczne wydatki Gminy:

z zakresu budowy dróg wynoszą – $29\,658\,715,63 \cdot 19,8\% = 5\,872\,425,69\text{zł}$

z zakresu budowy sieci wod – kan – $7\,587\,364,72 \cdot 19,8\% = 1\,441\,599,30\text{zł}$

Z analizy wartości robót budowlanych dostępnych w kwartalniku wydawnictwa Sekocenbud za III kwartał 2013r. wynika że:

- Koszt budowy 1km drogi gminnej – osiedlowej klasy L (IV) wynosi 1 452 168 zł
- Koszt budowy 1mb sieci wodociągowej wykonanej z rur PE-HD-160mm wynosi 313zł
- Koszt budowy 1mb sieci kanalizacji sanitarnej Ø200z rur PCV wynosi 534zł

Wartości te uwzględniają współczynnik regionalny dla województwa Warmińsko – Mazurskiego na poziomie – „-8,4%”

W związku z czym zgodnie z przyjętą formą analizy Gmina Kurzętnik w ciągu roku buduje

- $5\,872\,425,69\text{zł} / 1\,452\,168\text{zł/km} = 4,0439\text{km}$ – dróg o klasie dróg gminnych,
- $1\,441\,599,30\text{zł} / 313\text{zł/m} = 4,6057\text{km}$ sieci wodociągowej, lub
- $1\,441\,599,30\text{zł} / 534\text{zł/m} = 2,6996\text{km}$ sieci kanalizacji sanitarnej

Przy czym wartości te mogą się zmienić po przeprowadzeniu przez Gminę postępowań przetargowych w tym zakresie.

2.4. Analiza środowiskowa:

Na terenie gminy Kurzętnik występują następujące formy ochrony przyrody:

- Specjalny Obszar Ochrony Siedliskowej PLH 280001 „Rzeka Drwęca”.
- Brodnicki Park Krajobrazowy
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy,
- Skarliński Obszar Chronionego Krajobrazu (fragment nieistotny z punktu widzenia zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Kurzętnik)
- Rezerваты przyrody:
 - „Wyspa na Jeziorze Wielkie Partęczyny” – florystyczny,
 - „Żurawie bagno” – torfowiskowy,

- „Bagno Mostki” – leśny,
- „Rzeka Drwęża” – ichtiofaunistyczny,
- Pomniki przyrody,
- Użytki ekologiczne.

Należy zwrócić uwagę, iż wszelkiego rodzaju obszary chronione zajmują znaczną część powierzchni gminy, w związku z czym tereny nimi objęte podlegają przepisom szczegółowym w przedmiocie zmiany ich sposobu zagospodarowania. Jednakże przy dokonaniu odpowiednich zabiegów, kierując się zasadą poszanowania zasobów środowiska naturalnego przy niewielkim ich przekształceniu, tereny te mogą stanowić jedną z podstaw rozwoju funkcji turystycznej gminy. Niezwykle istotne z gospodarczego punktu widzenia są tu zbiorniki i ciek wodne – głównie rzeka Drwęża. Zwrócić uwagę należy na już rozwiniętą tu turystykę wodną która jednakże nie wykorzystuje obecnie całego potencjału w tym aspekcie.

2.5. Analiza demograficzna:

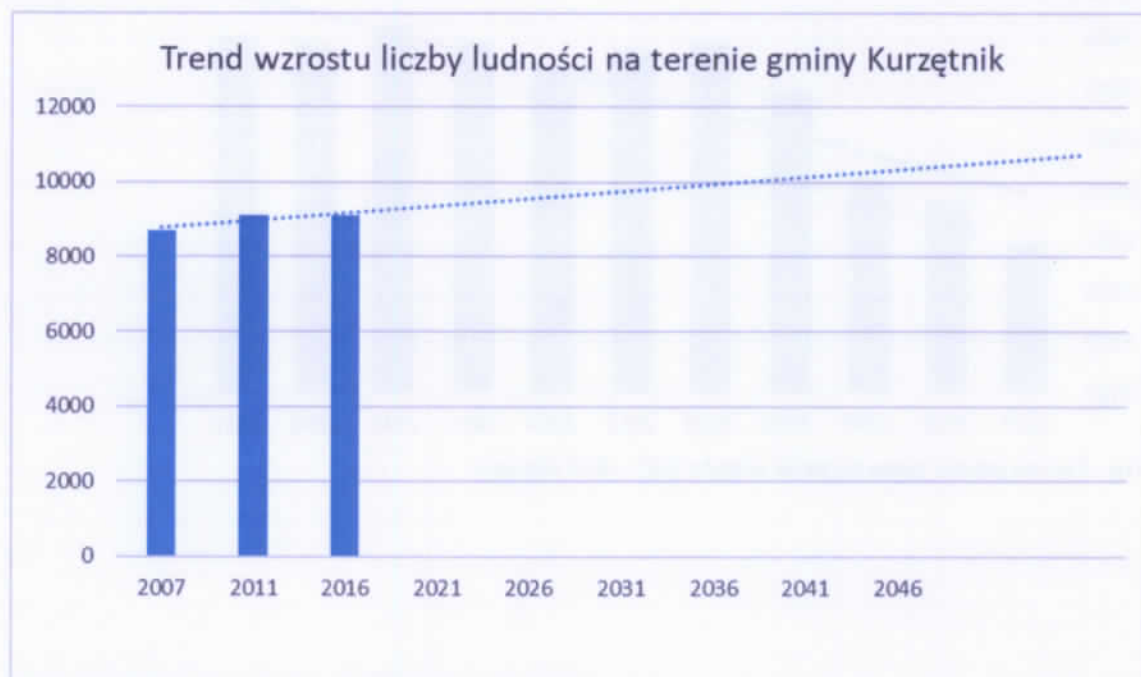
Analizę wykonano w oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego dla lat 2007 – 2016 jak również wykorzystano dane udostępnione przez Gminę Kurzętnik zawierające informacje o ogólnej liczbie mieszkańców gminy na dzień 15 listopada 2017r. które w zestawieniu pełnią wyłącznie funkcję informacyjną a nie analityczną w związku z czym służą wyłącznie pokazaniu trendu dotyczącego liczby ludności zamieszkującej gminę Kurzętnik.

Wyk. 3 Liczba ludności gminy Kurzętnik w latach 2007 – 2017 (listopad)

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ogółem	ogółem	8 697	8 781	8 821	8 994	9 092	9 080	9 043	9 094	9 127	9 091	9106
ogółem	mężczyźni	4 317	4 360	4 387	4 488	4 529	4 537	4 528	4 539	4 556	4 571	bd
ogółem	kobiety	4 380	4 421	4 434	4 506	4 563	4 543	4 515	4 555	4 571	4 520	bd
0-4	ogółem	552	582	589	628	641	648	612	598	580	535	bd
5-9	ogółem	544	555	554	556	555	556	560	581	610	622	bd
10-14	ogółem	578	543	543	539	567	559	562	561	556	557	bd
15-19	ogółem	709	682	639	611	580	558	528	539	534	553	bd
20-24	ogółem	801	789	757	712	699	695	677	650	619	592	bd
25-29	ogółem	745	778	820	832	804	758	729	688	691	669	bd
30-34	ogółem	636	673	700	727	752	774	778	803	805	763	bd
35-39	ogółem	490	517	532	610	655	674	715	744	734	755	bd
40-44	ogółem	509	507	477	509	524	548	558	564	597	640	bd
45-49	ogółem	611	576	578	553	548	501	510	499	503	514	bd
50-54	ogółem	623	613	622	630	608	613	572	575	544	536	bd
55-59	ogółem	569	598	588	620	616	612	601	602	601	583	bd
60-64	ogółem	330	374	434	493	540	550	564	558	585	564	bd
65-69	ogółem	269	272	260	240	262	303	353	414	450	482	bd
70-74	ogółem	269	267	262	256	249	229	230	222	209	227	bd
75-79	ogółem	233	238	228	220	217	214	207	203	205	199	bd
80-84	ogółem	135	122	144	152	158	172	175	168	171	157	bd
85 i więcej	ogółem	94	95	94	106	117	116	112	125	133	143	bd

Tab. 3 Liczba ludności gminy Kurzętnik w latach 2007 – 2017 (listopad)

Wyk. 4 Trend wzrostu liczby ludności na terenie gminy Kurzętnik

Wyk. 5 Prognozowana liczba ludności dla gminy Kurzętnik

Zgodnie z wynikami analizy należy stwierdzić że na przestrzeni ostatnich 10 lat liczba ludności gminy Kurzętnik wzrosła o 394 osób. Daje to procentowy jej wzrost na poziomie 4,33%. Wskaźnik ten przyjęto jako stały zgodnie z czym na potrzeby prognozy przyjęto że liczba ludności gminy Kurzętnik będzie rosła na stałym poziomie 4,33% w okresach obejmujących 10 lat. Zgodnie z zaproponowanym wyliczeniem liczba ludności gminy Kurzętnik w okresie najbliższych 29 lat (do roku 2046) wzrośnie z obecnych 9091 do 10325 osób, co stanowi wzrost o 1234 osoby.

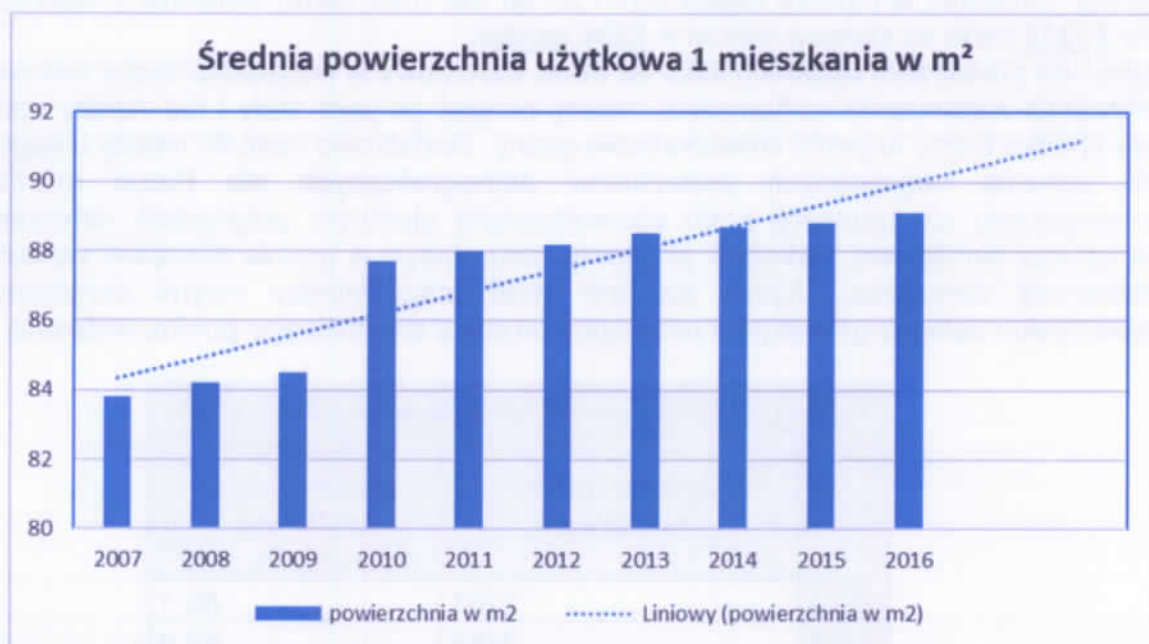
Choć na przestrzeni ostatnich kilku lat trend wzrostowy w przypadku liczby ludności gminy Kurzętnik nieznacznie wyhamował, należy przyjąć go jako stały i nie należy spodziewać się spadku liczby ludności mieszkańców gminy. Dodatkowo zwrócić należy uwagę na fakt, że pomimo negatywnych wskaźników demograficznych dla Polski mówiących o zmniejszaniu się populacji kraju spowodowanej ujemnym przyrostem naturalnym oraz emigracją zarobkową, wskaźnik przyrostu naturalnego w gminie Kurzętnik wykazuje stałą tendencję wzrostową. Wpływ na taki trend mają między innymi rozwinięty sektor przemysłu i usług w gminie jak i atrakcyjne tereny z osadniczego punktu widzenia.

Lokale mieszkalne na terenie gminy Kurzętnik		
Rok	Ogólna liczba mieszkań	Średnia powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
2016	2181	89,1
2015	2161	88,8
2014	2149	88,7
2013	2130	88,5
2012	2116	88,2
2011	2101	88,0
2010	2051	87,7
2009	2032	84,5
2008	2017	84,2
2007	2007	83,8

Tab. 4 Liczba lokali mieszkalnych na terenie gminy Kurzętnik

Wyk. 6 Zmiana liczby lokali mieszkalnych na terenie gminy Kurzętnik w latach 2007 – 2016 wraz ze wskazanym trendem

Wyk. 7 Zmiana średniej powierzchni lokalu mieszkalnego w gminie Kurzętnik

Analizując powyższe dane zauważyć trzeba wyraźny i stały trend wzrostowy. Na przestrzeni ostatnich 10 lat (biorąc pod uwagę przedział lat 2007 – 2016) liczba lokali mieszkalnych w gminie Kurzętnik wzrosła z 2007 do 2181 co daje 174 mieszkania.

W badanym okresie wzrosła także średnia powierzchnia lokalu mieszkalnego zlokalizowanego na terenie gminy Kurzętnik. W roku 2007 było to 83,8 wobec 89,1m² w roku 2016. Wobec czego na przestrzeni ostatnich 10 lat w gminie Kurzętnik średnia powierzchnia lokalu mieszkalnego wzrosła o 5,3m², a zatem przyjąć można że każdego roku powierzchnia lokalu mieszkalnego zwiększa się średnio o 0,53 m².

Na potrzeby opracowania dokonano analizy dotyczącej średniej liczby osób zamieszkujących lokal mieszkalny na terenie gminy Kurzętnik. W badanym okresie nastąpił spadek średniej liczby osób zamieszkujących lokal mieszkalny z 4,33 na 4,17 osób na 1 lokal mieszkalny co ukazuje że w analizowanym okresie średnia liczba osób przypadających na 1 lokali mieszkalny spadła o 0,16 osób. Jednakże na uwagę zasługuje niewielki wzrost średniej liczby osób który nastąpił w latach 2007 – 2010, co potraktowano jako anomalię nie mającą wpływu na obliczenia.

liczba osób przypadających na 1 mieszkanie										
rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba mieszkańców gminy	8 697	8 781	8 821	8 994	9 092	9 080	9 043	9 094	9 127	9 091
Liczba lokali mieszkalnych	2007	2017	2032	2051	2101	2116	2130	2149	2161	2181
Liczba osób przypadających na 1 mieszkanie	4,33	4,35	4,34	4,39	4,33	4,29	4,25	4,23	4,22	4,17

Tab. 5 Liczba osób przypadających na 1 mieszkanie na terenie gminy Kurzętnik w latach 2007 – 2016

Wyk. 8 Zmiana średniej liczby osób przypadających na 1 lokal mieszkalny w latach 2007 – 2016

Zaobserwowany w analizowanym okresie trend dotyczący wzrostu liczby lokali mieszkalnych oraz średniej powierzchni lokalu mieszkalnego na terenie gminy Kurzętnik jest stały, nie wystąpiły lata w których nastąpiłby spadek liczby lokali mieszkalnych czy też średniej ich powierzchni wobec czego dla potrzeb opracowania przyjęto że trend ten będzie się utrzymywał. Dodatkowo mimo że w wypadku analizy dotyczącej średniej liczby mieszkańców przypadających na lokal mieszkalny wystąpił okres wzrostu wskaźnika jednakże w ogólnym rozrachunku w okresie objętym analizą nastąpił spadek wskaźnika uwidoczniiony najbardziej w ostatnich latach wobec czego przyjęto że trend ten także będzie się utrzymywał. W ramach niniejszej analizy przygotowanej na potrzeby sporządzenia bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę przy określaniu potrzeb i możliwości rozwoju gminy Kurzętnik w związku ze sporządzaniem zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kurzętnik, do określenia zapotrzebowania na nowe tereny inwestycyjne w tym mieszkaniowe przyjęto okres kolejnych 30 lat (do 2046) liczonych po ostatnim roku poddanym analizie.

Wyk. 9 Prognozowana średnia powierzchnia lokalu mieszkalnego na terenie gminy Kurzętnik do roku 2046

Wyk. 10 Prognozowana średnia liczba osób przypadających na 1 lokal mieszkalny do roku 2046

Po przeanalizowaniu istniejącego zasobu mieszkaniowego gminy Kurzętnik jak również demografii i ich trendów na przestrzeni ostatnich 10 lat należy stwierdzić że w roku 2046 który stanowi dla danego opracowania rok docelowy na terenie gminy Kurzętnik:

- Średnia powierzchnia lokalu mieszkalnego zwiększy się i wyniesie – 105
- Średnia liczba osób przypadająca na 1 lokal mieszkalny spadnie i wyniesie – 3,69
- Planowany wzrost liczby ludności gminy – 1234 osób

2.6. Wyniki bilansu:

Na terenie gminy Kurzętnik zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową określono na poziomie **23,3ha**.

Gmina Kurzętnik stanowi gminę o rozwiniętym sektorze produkcyjno – usługowym. W związku z czym do określenia zapotrzebowania na nowe tereny produkcyjne i usługowe przyjęto wskaźnik – 40% ogólnej powierzchni terenów mieszkaniowych. Lokalizacja

nowych potencjalnych terenów zabudowy produkcyjnej i usługowej w Studium powinny być lokalizowane w pobliżu nowopowstającej obwodnicy Nowego Miasta Lubawskiego i Kurzętnika oraz przy istniejących zakładach produkcyjnych głównie w m. Kurzętnik, Nielbark i Brzozie Lubawskie.

W związku z powyższym na terenie gminy Kurzętnik zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjno – usługową wynosiło będzie $23,3\text{ha} * 40\% = 9,32\text{ha}$.

Dodatkowo przy zastosowaniu współczynnika o którym mowa z art. 10 ust 7 pkt 2 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2017 poz. 1073) przyjmuje się, że zapotrzebowanie na nowe tereny produkcyjno – usługowe na terenie gminy Kurzętnik wynosi $9,32\text{ha} + 30\% = 12,116\text{ha}$.

W studium wyznaczono strefy potencjalnego rozwoju oznaczone symbolem E. Jak to opisano w rozdziale 3, wyznaczone strefy stanowią ofertę nowych terenów dla przestrzennego rozwoju gminy, spełniające kryteria stawiane terenom urbanizowanym. „Obejmują one powierzchnie daleko większe niż zakładane zapotrzebowanie w okresie perspektywicznym, nawet w skrajnie optymistycznym wariantcie rozwoju. Należy więc podkreślić, że w opracowaniu wskazano jedynie predyspozycje przestrzenne, a nie powierzchnie wyłącznie pod wyliczone potrzeby. Strefowe określenie zasad rozwoju przestrzennego gminy jest formułą otwartą, elastyczną i dającą władzy samorządowej szeroki margines swobody w kreowaniu własnej polityki przestrzennej.”

W niniejszej zmianie studium wskazano nowe tereny rozwojowe pod funkcje mieszkaniowe w miejscowości Tereszewo i Nielbark, natomiast zrezygnowano z wyznaczonej strefy E w miejscowości Tereszewo oraz w miejscowości Brzozie Lubawskie.

Realizowana obwodnica Miasta Nowe Miasto Lubawskie i Kurzętnika w ciągu drogi krajowej nr 51 wywoła zapotrzebowanie na tereny zabudowy produkcyjnej i usługowej. Z tego powodu w rejonie węzłów wyznaczono dwie strefy rozwoju zabudowy przemysłowej i produkcyjno-gospodarczej.

2. 3. KIERUNKI PRZESTRZENNEGO ROZWOJU GMINY

2.3.1. Struktury przestrzenne przyjęte w “Studium ...”

W celu sformułowania kierunków przestrzennego rozwoju gminy przyjęto w “Studium ...” **trojaki rodzaj podziału** o charakterze strukturalnym. Zaproponowano 3 modelowe warstwy różnych podziałów wewnętrznych obszaru gminy, dokonanych według trzech różnorodnych kryteriów. Są to następujące podziały:

1. **System zagospodarowania terenu** dzielący gminę na obszary otwarte (z wyodrębnieniem predysponowanych do urbanizacji) i obszary zurbanizowane,
2. **Struktura przestrzenna** dzieląca gminę na 3 przestrzenne jednostki strukturalne (oznaczone cyframi rzymskimi I-III),
3. **Strefy polityki przestrzennej** wyróżniające:
 - strefę pełnej ochrony konserwatorskiej oznaczoną literą A,
 - strefę ochrony wykształconego układu przestrzennego poza zespołem dawnego miasteczka oznaczoną literą B,
 - strefę zabudowaną i o rozpoczętym procesie zabudowy oznaczoną literami C/D,
 - strefę potencjalnego rozwoju oznaczoną literą E,
 - strefę terenów ekologicznych oznaczoną literą F,
 - strefę rolniczej przestrzeni produkcyjnej oznaczoną literą G.

Każda z wyżej wymienionych struktur posiada inny poziom uogólnienia kwalifikacyjnego i różny stopień szczegółowości zasad zagospodarowania przestrzennego.

W drugim i trzecim podziale wyodrębnionym terenom przypisano ustalenia, zalecenia i ukierunkowania. Identyfikacja poszczególnych terenów w każdym z 2 podziałów strukturalnych, a

następnie zsumowanie ustaleń i zaleceń przyjętych dla danego terenu daje obraz kierunkowych wytycznych związanych z rozwojem przestrzennym.

Dopełnieniem tego obrazu są ustalenia związane z ochroną i kształtowaniem środowiska przyrodniczego oraz ochroną środowiska kulturowego, a także uwarunkowania wynikające z kierunków rozwoju systemów infrastruktury, zarówno komunikacyjnej, jak i technicznej.

2.3.1.1. System zagospodarowania terenu – elementy struktury terenu

System zagospodarowania terenu tworzą łącznie dwa podstawowe elementy struktury terenu:

- **obszary otwarte**, tj. niezabudowane, obejmujące tę dominującą część terenu gminy, która decyduje o jej potencjale przyrodniczym, a jednocześnie stanowi bazę funkcjonowania rolnictwa, leśnictwa i innych form użytkowania terenu – potencjalnie także funkcji turystycznej; zasady zagospodarowania (kształtowania) i ochrony terenów otwartych ustalono poniżej w pkt. 2.2. oraz w części w pkt. 2.3.,
- **obszary zurbanizowane**, tj. zainwestowane i zabudowane – są to obszary koncentracji funkcji społecznych i gospodarczych, kształtowanych w formie układu osadniczego wiejskiego i podmiejskiego o wyróżnionych i dopełniających się funkcjonalnie komponentach, tj. terenach: mieszkaniowych, przemysłowych, usługowych i rekreacyjno-wypoczynkowych, tworzących wspólnie środowisko życia mieszkańców obszaru, wspierane obszarami otwartymi; z tych obszarów wyodrębniono tereny zwartej zabudowy; zasady ochrony zasobów kulturowych i wyodrębnionych rejonów krajobrazu ustalono w pkt. 2.3., a w pkt. 2.4. przedstawiono ustalenia określające zasady przekształceń i uzupełnień w obrębie tych obszarów,
- **obszary predysponowane do urbanizacji** (strefa E) – stanowią one propozycje (ofertę) nowych (dalszych) kierunków rozwoju przestrzennego gminy – do przyjęcia przez władze samorządowe gminy. Obszary te wyodrębniono jako podgrupę z obszarów otwartych. Stanowi ona rodzaj kompromisu pomiędzy ochroną obszarów otwartych a potrzebą udostępniania kolejnych terenów dla rozwoju układu osadniczego (zarówno funkcji społecznych, jak i gospodarczych). Kierunki koncentracji terenów rozwojowych i zasady ich zagospodarowania określone zostały poniżej w pkt. 2.4.,
obsługiwane przez:
- układ komunikacji wiążący te obszary wzajemnie ze sobą, wiążący poszczególne funkcje w obrębie obszarów oraz cały system w obrębie miasta z przestrzenią zewnętrzną (regionem),
- infrastrukturę techniczną.

2.3.1.2. Struktura przestrzenna

Zespół trzech jednostek administracyjnych to wysoczyznowe przestrzenie rolno-leśne zdecydowanie rozcięte rozległą doliną rzeki Drwęcy, wzbogaconą dolinami bocznymi. Ten podstawowy podział wynikający z rzeźby terenu, bardzo widoczny w krajobrazie, wykorzystany został dla czytelnego zapisu struktury przestrzennej. Wprowadzono podział obszaru gmin na 3 przestrzenne jednostki strukturalne oznaczając je kolejnymi cyframi rzymskimi:

- I – wysoczyzna zachodnia,
- II – dolina rzeki Drwęcy,
- III – wysoczyzna wschodnia.

Zgeneralizowane granice tych jednostek stanowią zbocza pradoliny, które docelowo powinny stanowić przestrzenie lasów lub pastwisk.

Dla czytelnego zapisu zasad kreowania rozwoju, w obrębie każdej z tych jednostek strukturalnych, wydzielone zostały rejon (podjednostki) o jednorodnych lub zbliżonych cechach funkcjonalnych. Oznaczone zostały one kolejnymi małymi literami alfabetu:

- “a” – rejon aktywnej urbanizacji,

- “b” – rejon rolniczo-osadniczy,
- “d” – rejon przyrodniczo-rekreacyjny,
- “e” – rejon przyrodniczy.

Specyfika analizowanej przestrzeni spowodowała, że część terenów obejmuje przestrzeń dwóch jednostek strukturalnych.

Poniżej określone zostały zasady gospodarowania przestrzenią w obrębie poszczególnych rejonów występujących na terenie gminy.

Rejon aktywnej urbanizacji (“a”)

Położenie: Rejon obejmuje fragmenty wszystkich trzech przestrzennych jednostek strukturalnych, koncentrując się w dolinie Drwęcy, na terenie wsi gminnej Kurzętnik i wsi Lipowiec. Część wyżynną rejonu stanowią tereny obsługiwane przez drogę wojewódzką Nr 538 wraz ze wsią Marzęcice oraz obsługiwane przez drogę krajową Nr 15 wraz z częścią zurbanizowaną i rozwojową Górnego Kurzętnika.

Zasady gospodarowania przestrzenią: Dominującymi funkcjami rejonu będzie działalność gospodarcza związana z komercyjną produkcją i usługami oraz rzemiosłem, a także dążenie do intensywnych form zabudowy. W rozległej strefie ekologicznej, w obrębie rejonu, przeważać powinny ekstensywne formy zabudowy, a rodzaje rzemiosła powinny ograniczać się do działalności o potencjalnej uciążliwości, zamykającej się w granicach własnej działki budowlanej. W rejonie nastąpi także wyraźny rozwój mieszkalnictwa nie związanego z rolnictwem. Możliwość lokalizacji inwestycji publicznych dla ogółu mieszkańców gminy. Zasadą powinno być pełne uzbrojenie techniczne terenów urbanizowanych.

W rejonie Lipowca wyznaczono teren przeznaczony pod zabudowę związaną z działalnością produkcyjno-gospodarczą i przemysłową z możliwością lokalizacji odnawialnych źródeł energii jako inwestycji celu publicznego - elektrowni słonecznych składających się z paneli fotowoltaicznych, instalacji do wytwarzania biogazu, z wyłączeniem elektrowni wiatrowych. Część tego terenu położona jest w Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy, w obrębie którego obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu opisane w punkcie 2.2.4.

Rejon rolniczo-osadniczy (“b”)

Położenie rejonu “b₁”: Rozległy płaskowyż stanowiący południowo-wschodnią część gminy, sięgającą od jej granic administracyjnych do granicy pomiędzy drugą i trzecią jednostką strukturalną, tj. do krawędzi pradoliny Drwęcy.

Położenie rejonu “b₂”: Rozległy płaskowyż obejmujący północno-zachodnią część gminy. Rejon stanowi kontur wewnętrzny w administracyjnym obszarze gminy i styka się jedynie z granicą administracyjną miasta Nowe Miasto Lubawskie.

Zasady gospodarowania przestrzenią: Dominującymi funkcjami terenu będzie nadal gospodarka rolna, a także utrwalanie i rozbudowa zaplecza produkcji rolnej. Z innych zasad gospodarowania należy wymienić:

- pełną możliwość rozbudowy i modernizacji istniejących siedlisk i obiektów w strefach zabudowanych,
- lokalizację usług i obiektów produkcyjnych w rejonie projektowanych skrzyżowań na drodze krajowej nr 15; obiekty te będą skomunikowane z drogą krajową poprzez projektowane drogi dojazdowe klasy D zlokalizowane wzdłuż drogi głównej i włączone na najbliższym skrzyżowaniu drogowym, bez bezpośredniego połączenia komunikacyjnego do drogi krajowej nr 15,
- ograniczoną celowość powiększania obszaru zurbanizowanego wsi z uwagi na potrzebę ochrony wysokich klas gruntów rolnych,
- dążenie do maksymalnego rolniczego wykorzystania gruntów,

- zalecenie wprowadzania przeciwoerozyjnych zadrzewień śródpolnych,
- dążenie do wyposażenia zurbanizowanych obszarów wsi w niezbędną infrastrukturę techniczną.

W obrębie rejonu „b1” i „b2” wskazano na rysunku studium tereny lokalizacji odnawialnych źródeł energii z wyłączeniem farm wiatrowych o mocy powyżej 100 kW. Zasady lokalizacji ww. obiektów zawarte są w punkcie 2.5.2.

~~Definicja farmy wiatrowej i elektrowni wiatrowej zawarta jest w pkt 2.5.2. „systemy energetyczne”~~

Rejon przyrodniczo-rekreacyjny (“d”)

Położenie: Przestrzeń przygraniczna gminy tworząca rodzaj opaski rejonu “b2” od strony północnej, zachodniej i południowej (grunty wsi Szafarnia). Teren o urozmaiconym ukształtowaniu i zagospodarowaniu naturalnym, z jeziorem Wielkie Partęczyny i południowym brzegiem jeziora Skarlińskiego.

Zasady gospodarowania przestrzenią: Rejon w wysokim stopniu predysponowany do rozwoju funkcji turystyczno-wypoczynkowych. Obowiązują proekologiczne zasady gospodarowania zasobami istniejącymi. W obrębie rejonu zakłada się:

- rozwój zabudowy mieszkaniowej i usług nastawiony na obsługę funkcji turystyczno-wypoczynkowych (restrukturyzacja ośrodka wypoczynkowego Partęczyny),
- ~~umożliwia się lokalizację nowej~~ **rozwój** zabudowy usługowej – hotelarskiej, oraz nowych ośrodków wypoczynkowych nad jeziorem Skarlińskim w miejscowościach Mikołajki i **Wawrowice**,
- porządkowanie, wymianę lub modernizację istniejącej zabudowy siedliskowej dla stworzenia bazy agroturystycznej (rejon wsi Wawrowice, Mikołajki, Otręba, Tereszewo i Szafarnia),
- ograniczenie lokalizowania nowej zabudowy siedliskowej,
- doposażenie w niezbędne systemy i urządzenia infrastruktury technicznej, w tym w ścieżki rowerowe,
- prowadzenie gospodarki rolnej z zachowaniem uwarunkowań przyrodniczych,
- ochrona zasobów leśnych przed nieracjonalną eksploatacją,
- zalesianie i zadrzewianie obszarów położonych w ekologicznej strefie polityki przestrzennej, w tym szczególnie obszarów wyznaczonych do zalesień granicą rolno-leśną, zalesienie będzie możliwe do realizacji jeżeli przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykaże brak negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- ograniczenie przekształceń naturalnego ukształtowania terenu,
- ochronę strefy brzegowej jezior,
- ograniczenie stosowania nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach użytkowanych rolniczo.

Rejon przyrodniczy (“e”)

Położenie: W gminie wyznaczono 3 rejony przyrodnicze: “e”, “e3” i “e4”. Wszystkie te sąsiadujące ze sobą rejony obejmują fragmenty pierwszej i drugiej jednostki strukturalnej i zamykają obszar gminy, szczególnie jej część dolinną, od strony południowej.

Zasady gospodarowania przestrzenią: Dominującymi funkcjami terenu będzie nadal gospodarka leśna, zadrzewienia, ekstensywne formy gospodarki rolnej i zachowanie użytków o charakterze ekologicznym. W obrębie rejonu zakłada się:

- **rozwój zabudowy mieszkaniowej i usług nastawiony na obsługę funkcji turystyczno-wypoczynkowych**,
- rozszerzanie terenów leśnych i pastwiskowych oraz maksymalizacja powierzchni lasów o charakterze ochronnym. Zalesienie będzie możliwe do realizacji jeżeli przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykaże brak negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- działanie na rzecz prawidłowej ekologicznej gospodarki leśnej i rolnej,

- rozwijanie systemów i urządzeń dla rekreacji czynnej, w tym systemu ścieżek rowerowych.

Przestrzenne jednostki strukturalne i rejony przedstawiono na załączniku graficznym nr 2 w skali 1:25 000. Przyjętą strukturę przestrzenną i jej związki ze strefami polityki przestrzennej ilustruje poniższa tabela.

strefy wyodrębniono tereny pełniące funkcje rekreacyjno-wypoczynkowe i predysponowane do pełnienia takich funkcji oraz tereny zalecane do zalesień i zadrzewień.

- **Strefa G** – rolnicza przestrzeń produkcyjna predysponowana do rozwijania i utrwalania funkcji rolniczych. W obrębie strefy określono rejony terenów, na których urbanistycznie możliwa jest realizacja zabudowy związanej z rolnictwem.

Dążąc do uzyskania w okresie kierunkowym efektów w postaci osiągnięcia założonych celów rozwojowych gminy należy w poszczególnych, wydzielonych i scharakteryzowanych wyżej strefach, prowadzić konsekwentną politykę przestrzenną.

2.3.1.4. Sposoby oddziaływania na zagospodarowanie

Przyjmując zrównoważony rozwój gminy i poprawę jakości życia mieszkańców, preferowanie agroturystyki, a także uwzględniając istniejące uwarunkowania geomorfologiczne, przyrodnicze, kulturowe, gospodarcze i społeczne, ustala się następujące sposoby osiągania założonych celów rozwojowych w poszczególnych strefach i terenach:

Obszary zurbanizowane

1) **Strefa A:**

Przeznaczenie terenu:

Średniowieczny zespół miejski – podstawowy element tożsamości byłego miasteczka. Teren wielofunkcyjny. Ośrodek usługowo – handlowo – mieszkaniowy Kurzętnika. Funkcję uzupełniającą stanowi charakterystyczne zaplecze – ciągi stodół i obiektów gospodarczych związanych z obsługą rolnictwa (dzisiaj również zaplecze funkcji usługowo-handlowych). Ustala się zasadę utrzymania i utrwalenia tych funkcji w obrębie “Starówki” oraz rozbudowę zaplecza obsługi ruchu turystycznego

Sposoby oddziaływania (polityka przestrzenna):

Teren zabudowany o skończonej kompozycji przestrzennej. Zalecana realizacja nowej zabudowy w miejscach wolnych – po zabudowie historycznej oraz dopuszczalna wymiana zabudowy na następujących warunkach przestrzennych:

- opracowanie architektoniczno-urbanistycznej koncepcji porządkowania zabudowy,
- utrzymanie historycznego układu ulic i placów,
- utrzymanie historycznego rozplanowania zabudowy,
- utrzymanie historycznej (ch) linii zabudowy,
- utrzymanie historycznych podziałów własnościowych,
- utrzymanie drobnej skali założenia urbanistycznego i zabudowy,
- ograniczenie intensyfikacji zabudowy,
- porządkowanie zapleczy zabudowy z usunięciem obiektów substandardowych, nie objętych formą ochrony konserwatorskiej, nie ujętych w ewidencji zabytków i nie posiadających wartości zabytkowych,
- zachowanie historycznego ukształtowania terenu i jego walorów kulturowo-krajobrazowych,
- uwzględnianie ustaleń i wytycznych konserwatorskich do wcześniejszych edycji planu zagospodarowania przestrzennego lub rewaloryzacji,
- zachowanie istniejącej zabudowy historycznej poprzez konserwację oraz restaurację zniszczonych elementów wystroju architektonicznego,
- opracowanie specjalistycznej dokumentacji remontowo-konserwatorskiej, poprzedzającej

- poważniejsze prace remontowo-budowlane,
- utrzymanie charakteru wystroju zewnętrznego elewacji,
 - ewentualne uzupełnienie wolnych terenów w historycznym ciągu ulicy zabudową o dostosowanej architekturze, o funkcji mieszkalnej i handlowo-usługowej, po stosownych badaniach archeologicznych,
 - stosowanie określonych tradycją miejscowego krajobrazu kulturowego form architektury,
 - opracowanie dla obiektów nowo wznoszonych indywidualnej dokumentacji architektonicznej,
 - utrzymanie tradycyjnych zespołów zieleni stoków i krawędzi, z powstrzymaniem ich erozji i degradacji,
 - utrzymanie charakteru historycznej sylwety dawnego miasteczka, przez ograniczenie inwestycji w rodzaju dużych kubatur budowlanych i znacznych wielkościami urządzeń technicznych,
 - eliminacja częściowa uciążliwości komunikacyjnych z terenu historycznego zainwestowania,
 - dostępność terenu na cele inwestycyjne po przeprowadzeniu stosownych badań archeologicznych.

Obowiązek sukcesywnego porządkowania zabudowy kwartałów z zabudowy degradującej obszar (najczęściej zapleczonej) na zasadach i warunkach wynikających z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Obowiązek pełnej ochrony i pielęgnacji zieleni, szczególnie w rejonie kościoła i góry zamkowej.

2) Strefa B:

Przeznaczenie terenu:

Zabudowa o wartościach historycznych – poza średniowiecznym założeniem miejskim. Teren wielofunkcyjny o przeznaczeniu głównie na cele mieszkaniowe.

Sposoby oddziaływania (polityka przestrzenna):

Tereny intensywnie zabudowane o wykształconej kompozycji przestrzennej. Ustala się utrwalenie charakteru terenu i zabudowy podstawowej. Wprowadza się następujące zasady ochrony wartości kulturowych:

- utrzymanie historycznego układu ulic i placów oraz rozplanowania zabudowy,
- utrzymanie drobnej skali założenia urbanistycznego i zabudowy,
- ograniczenie intensyfikacji zabudowy,
- wykluczenie możliwości realizacji w otoczeniu większych kubatur, przekraczających skalą charakter istniejącej zabudowy,
- zachowanie historycznego ukształtowania terenu i jego walorów kulturowo-krajobrazowych,
- wymiana budynków nie objętych ochroną konserwatorską na zabudowę nową dostosowaną charakterem do otoczenia,
- dostępność terenu na cele inwestycyjne pod warunkiem zgłoszenia zamiaru prowadzenia prac ziemnych do właściwych służb ochrony dóbr kultury.

Likwidacja substandardowej i zapleczonej zabudowy oraz uzupełnianie i modernizacja budynków istniejących na warunkach wynikających z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zaleca się utrwalanie istniejących podziałów parcelacyjnych. Zaleca się również utrwalanie i wzbogacanie istniejącej zieleni urządzonej oraz rozwijanie usług związanych z obsługą ruchu turystycznego.

3) Strefa C – zabudowana:

Przeznaczenie terenów:

Rozległa wieloterenowa strefa obejmująca całość terenów zabudowanych i zabudowywanych wszystkimi rodzajami funkcji, tj.:

- funkcją usługową,

pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne, - z wyjątkami.

2. Na terenie Brodnickiego Parku Krajobrazowego ograniczenia w zagospodarowaniu określi plan ochrony parku. Do czasu jego sporządzenia obowiązują przepisy cytowanej wyżej ustawy o ochronie przyrody.
 3. Tereny udokumentowanych złóż kopalin objęte terenem górniczym wyłączone są spod zabudowy, za wyjątkiem urządzeń i obiektów bezpośrednio związanych z wydobywaniem, zgodnie z przepisami Prawa geologicznego i górniczego.
 4. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią objęte są zakazem zabudowy, zgodnie z przepisami Prawa wodnego.
 5. Tereny rezerwatów przyrody oraz użytków ekologicznych objęte są zakazem zabudowy, zgodnie z przepisami o ochronie przyrody.
 6. Na terenie ustanowionych obszarów specjalnej ochrony Natura 2000 obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu wynikające z przepisów ustawy o ochronie przyrody.
 7. Wyłączone spod zabudowy są strefy ograniczonego zagospodarowania związane z lokalizacją gazociągów, linii elektroenergetycznych, elektrowni wiatrowych oraz dróg.
- W/w przepisy mają zastosowanie przy sporządzaniu planów miejscowych.

2.3.2. Kierunki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego

2.3.2.1. Uwagi ogólne

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (~~t.j. Dz. U. 2012 poz. 647~~) (**t.j. Dz. U. 2017 poz. 1073 z późn. zm.**) uznaje naczelną zasadę, że podstawą działań w zakresie przeznaczenia terenów na określone cele i ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy jest ład przestrzenny i zrównoważony rozwój jako podstawa tych działań czyli takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość, uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe i kompozycyjno-estetyczne oraz rozwój społeczno-gospodarczy następujący z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz podstawowych procesów przyrodniczych.

Miejsce problematyki dotyczącej środowiska przyrodniczego w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa art. 10 ust 1 pkt 3 i 9 w/w Ustawy, w którym stwierdza się, że w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności ze stanu środowiska, w tym rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego oraz występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych. Natomiast zadania w zakresie kierunków ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego zostały sformułowane w ust. 2 pkt. 2 tego samego artykułu, gdzie stwierdza się, że w studium określa się w szczególności obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk.

Zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju określa Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (~~Dz. U. Nr 62, poz. 627 ze zm.~~) (**tj. Dz. U. z 2017, poz. 519**).

W świetle powyższych uwarunkowań prawnych oraz na podstawie przeprowadzonej wcześniej (na etapie uwarunkowań rozwoju) analizy i oceny zasobów środowiska przyrodniczego oraz dokonanej diagnozy stanu środowiska na terenie gminy należy stwierdzić, że naczelnym celem w zakresie kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego na obszarze gminy Kurzętnik jest uznanie, w polityce przestrzennej gminy, za wiodący trwały i zrównoważony rozwój, zgodny z wymogami

czynnej ochrony środowiska przyrodniczego.

Aby osiągnąć postawiony cel nadrzędny należy dążyć do poprawy jakości środowiska przyrodniczego na terenach o najwyższym stopniu rozwoju procesów urbanizacyjnych oraz terenów o zdegradowanych walorach przyrodniczych. Natomiast na terenach, gdzie wysokie walory środowiska zostały zachowane należy maksymalnie ograniczyć wszelkie zagrożenia oraz zapewnić ochronę wszystkich cennych obiektów i struktur przyrodniczych.

Zróżnicowana struktura ekologiczna obszaru gminy wymaga ustalenia priorytetów dla zasad kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego w zagospodarowaniu przestrzennym z uwagi na niejednakowe predyspozycje terenów do pełnienia określonych funkcji, z uwagi na zróżnicowane walory środowiska przyrodniczego oraz na niejednorodną skalę zagrożeń stanu środowiska.

2.3.2.2. Predyspozycje terenów do pełnienia określonych funkcji z uwagi na walory środowiska przyrodniczego

Obszar gminy Kurzętnik został w dużym stopniu przekształcony w wyniku działalności człowieka. Jednak znaczna część zasobów przyrodniczych zachowała swoje wysokie walory pozwalając na właściwe funkcjonowanie środowiska lub służące działalności gospodarczej człowieka.

Jednym z ważniejszych bogactw przyrodniczych na terenie gminy są zasoby glebowe stanowiące bazę dla rozwoju gospodarki rolnej. Należy przyjąć generalną zasadę, że na terenie gminy nie przeznaczają się na cele nierolnicze wszystkich gruntów o wysokiej przydatności rolniczej, do których zakwalifikowano następujące kompleksy rolniczej przydatności gleb:

- pszenno-bardzo dobry,
- pszenno-dobry,
- pszenno-wadliwy,
- żytni bardzo dobry,
- zbożowo-pastewny mocny.

Największe powierzchnie wymienionych kompleksów znajdują się na terenie wysoczyzn morenowych w rejonie wsi Brzozie Lubawskie, Krzemieniewo, Małe Bałówki, Marzęcice, Mikołajki, Sugajenko.

Zasoby glebowe podlegają ochronie przed przeznaczaniem na cele nierolnicze również zgodnie z przepisami Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, która nakłada wymóg uzyskiwania zgody na przeznaczanie gruntów klas I-III na cele nierolnicze (konieczna zgoda Ministra Rolnictwa) Ochrona zasobów glebowych obejmuje ponadto warstwę próchniczną gleby, która powinna zostać zdjęta przed realizacją podjętej inwestycji. Warstwa ta powinna zostać zabezpieczona i wykorzystana na cele rolne lub pokrewne (ogrodnictwo, sadownictwo). Podobnie należy zabezpieczyć warstwę próchniczną gleby na terenach eksploatacji kopalin.

Na terenie gminy wysoki odsetek gruntów zajmują tereny bagien, mokradel i podmokłości. Są to przede wszystkim: dno doliny Drwęcy (terasa zalewowa), dna rynien polodowcowych i dolin wód roztopowych oraz dna zagłębień wytopiskowych na wysoczyźnie morenowej. Obszary te podlegają ochronie przed przeznaczaniem na cele inwestycyjne, zarówno z uwagi na znaczenie dla retencji wód, jak również ze względu na to, że stanowią miejsca bytowania i rozrodu flory i drobnej fauny. Terasa zalewowa Drwęcy podlega wyłączeniu z możliwości zabudowy także ze względu na wylewy wód rzeki w czasie wysokich stanów wody.

Lasy zajmują niecałe 17,5% powierzchni ogólnej gminy. Rozmieszczone są nierównomiernie – występują głównie w zachodniej części gminy i w otoczeniu doliny Drwęcy. Poza znaczeniem gospodarczym lasy pełnią też funkcję krajobrazową, ekologiczną i ochronną. Ze względu na wysokie walory lasów postuluje się o nie uszczuplanie powierzchni leśnej. Obecny wskaźnik lesistości uznaje się bowiem za niewystarczający. Postuluje się zwiększenie odsetka lasów do co najmniej 25%.

Tereny predysponowane do zalesienia wyznaczono głównie w zachodniej części gminy i w

Kompleks ośrodków wypoczynkowych na wschodnim brzegu jeziora Wielkie Partęczyny wymaga rekonstrukcji zagospodarowania. Zasady rewitalizacji tego zespołu zabudowy rekreacyjnej określa obowiązujący plan miejscowy.

2.3.2.4. Ekologiczna struktura obszaru

1) Prawne formy ochrony przyrody znajdujące się na obszarze gminy:

Rezerваты Przyrody

Na terenie gminy Kurzętnik znajdują się następujące rezerваты przyrody:

- „Żurawie Bagno” - utworzony dla ochrony śródleśnego torfowiska przejściowego.
- „Wyspa na jeziorze Wielkie Partęczyny” - rezerwat florystyczny utworzony dla ochrony bogatego stanowiska chronionego obuwika pospolitego.
- „Bagno Mostki” - przedmiotem ochrony jest kompleks torfowisk przejściowych z rzadkimi gatunkami roślin, m.in. reliktową baziyną czarną. Jest to ostoja ptactwa błotno-wodnego m. in. żurawia.
- „Rzeka Drwęca”, utworzony dla ochrony środowiska pstrąga, łososia, troci i certy; miejsce występowania rzadkiego minoga rzecznoego.

Reżimy ochronne na terenach rezerwatów regulują przepisy ustawy o ochronie przyrody.

Brodnicki Park Krajobrazowy

Zachodnia część obszaru gminy położona jest w granicach Brodnickiego Parku Krajobrazowego utworzonego w 1985 r., który stanowi obszar węzłowy w regionalnej sieci ekologicznej. Powierzchnia BPK na terenie gminy Kurzętnik wynosi 1490 ha, co stanowi 9,9% powierzchni gminy.

Reżimy ochronne i zasady gospodarowania na obszarze Parku w sposób ogólny reguluje Rozporządzenie Nr 36 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 września 2005 r. (Dziennik Urzędowy Województwa warmińsko-Mazurskiego z 1995 r. Nr 140 poz. 1648) w sprawie Brodnickiego Parku Krajobrazowego w części dotyczącej województwa warmińsko-mazurskiego.

W parku obowiązują następujące zakazy:

- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 340 i Nr 84, poz. 700); (**tj. Dz. U. z 2017 poz. 1405**)
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub

- wyznaczanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów dostępu do wód publicznych — w zakresie niezbędnym do pełnienia funkcji plaż, kąpielisk i przystani, po uzgodnieniu z Wojewodą;
- ~~zakaz realizacji przedsięwzięć zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;~~
- ~~dokonywania zmian stosunków wodnych, jeśli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz gospodarki rybackiej;~~
- ~~likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnoblotnych;~~
- ~~wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym;~~
- ~~zakaz organizowania rajdów samochodowych i motorowych.~~

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000

Część obszaru gminy Kurzętnik wchodzi w skład obszarów Natura 2000 będących obszarami o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW).

Są to:

- Obszar o Znaczeniu dla Wspólnoty „Dolina Drwęcy” PLH280001
- Obszar o Znaczeniu dla wspólnoty „Ostoja Brodnicka” PLH040036.

OZW „Dolina Drwęcy” obejmuje teren rezerwatu "Rzeka Drwęca", a także nie wchodzący w obszar rezerwatu, cenny przyrodniczo fragment rzeki Wel. Oprócz samych wód, teren ostoi obejmuje pasy gruntu o szerokości 5 m, po obu stronach w/w rzek wchodzących w skład rezerwatu "Rzeka Drwęca" i rzeki Wel oraz obszar stanowiący mozaikę siedlisk z różnego typu zbiornikami wodnymi (starorzecza), lasami łęgowymi i ekstensywnie użytkowanymi łąkami w dolinie rzeki. Obszar ważny dla ochrony bogatej ichtiofauny i mozaiki siedlisk związanych z doliną rzeczną. Stwierdzono tu występowanie 12 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Sama Drwęca stanowi jedyny ichtiologiczny rezerwat na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Rzeka Drwęca i jej dorzecze objęte jest krajowym programem restytucji ryb wędrownych, zaś rzeka Wel jest wymieniana jako jeden z głównych cieków dorzecza Drwęcy o walorach kwalifikujących ją jako podstawowe tarlisko anadromicznych ryb wędrownych i siedlisko ryb prądolubnych, będących w sferze zainteresowania Unii Europejskiej.

Obszar stanowi cenny zasób zróżnicowanych siedlisk dla gatunków zwierząt rzadkich i poddanych ochronie związanych ze środowiskiem wodnym - występuje tu 11 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, w tym 7 gatunków ryb. Dodatkowym atutem obszaru jest jego kształt, sprzyjający zachowaniu tras migracji i rozprzestrzeniania się wielu gatunków fauny i flory. Jest to korytarz ekologiczny między Doliną Wisły a Pojezierzem Mazurskim.

Do najważniejszych zagrożeń należą: zanieczyszczenia wód, zmiany stosunków wodnych, zaniechanie użytkowania rolniczego terenu, niekontrolowana turystyka i kłusownictwo.

Obszar Ostoi Brodnickiej, położony w zachodniej części gminy, jest ważny z punktu widzenia ochrony bioróżnorodności. Łącznie zidentyfikowano tu 17 typów siedlisk przyrodniczych. Są tu dobrze zachowane, o cechach naturalnych, ekosystemy wodne i bagienne, z licznymi i różnorodnymi zbiorowiskami roślinności wodnej, szuwarowej i torfowiskowej. Cenne są także niektóre fragmenty roślinności leśnej, m.in. bory i brzeziny bagienne, mniejsze znaczenie mają lasy bukowe. Liczne i bogate są populacje rzadkich gatunków flory wodnej i torfowiskowej (4 gatunki z zał. II Dyrektywy Siedliskowej), w tym bardzo bogate stanowisko zastępcze aldrowandy pęcherzykowatej. Na uwagę zasługuje stanowisko obuwika na wyspie na jeziorze Wlk. Partęczyny. Nieco mniejsze znaczenie ma obszar dla ochrony fauny, choć znane są stanowiska 3 gatunków z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Do najważniejszych zagrożeń należą: presja turystyczna, w tym nielegalna zabudowa

przeciwośuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;

- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Na obszarze Parku należy prowadzić racjonalną gospodarkę przy równoczesnej ochronie różnorodności biologicznej, propagować rolnictwo ekologiczne i integrowane, prowadzić racjonalną gospodarkę wodną i rybacką, obejmować ochroną prawną obiekty zasługujące na ochronę.

Obszary chronionego krajobrazu

Obszary chronionego krajobrazu obejmujące przede wszystkim dolinę Drwęcy oraz obniżenie Jeziora Skarlińskiego chronią wyróżniające się przyrodniczo i krajobrazowo tereny o różnych typach ekosystemów powiązane przestrzennie m.in. z Brodnickim Parkiem Krajobrazowym.

Na obszarze gminy Kurzętnik jest to obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy. Na obszarze chronionego krajobrazu obowiązują przepisy o ochronie przyrody oraz przepisy **Uchwały Nr XVIII/437/16 Sejmiku Woj. Warm.-Maz. z dnia 28 czerwca 2016 r.** Rozporządzenia Nr 50 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z 2.07.2008 r. (Dz. Urzęd. Nr 108 poz. 1832)

Wprowadzone zostały między innymi następujące zakazy:

- **zakaz budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m:**
 - a) od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) od zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - **Prawo wodne**

Powyższy zakaz nie dotyczy wyjątków **o których mowa w stosownej Uchwale Sejmiku Woj. Warm.-Maz..**

- ~~— obszarów zwartej zabudowy miast i wsi, w granicach określonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (lub w równorzędnych dokumentach planistycznych) oraz uzupełnień zabudowy mieszkaniowej i usługowej pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów zgodnie z linią występującą na przyległych działkach;~~
- ~~— siedlisk rolniczych — w zakresie uzupełnienia istniejącej zabudowy o obiekty niezbędne do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegu;~~

terenu i zanieczyszczanie wód, antropogeniczne lub naturalne obniżanie się poziomu wody w niektórych kompleksach wodno-torfowiskowych, naturalne procesy sukcesji na torfowiskach, pinetyzacja i monotypizacja lasów.

Użytki ekologiczne

Na obszarze gminy znajdują się następujące użytki ekologiczne:

Użytek ekologiczny „Nielbark”

ustanowiony Uchwałą Nr ~~XII/74/11~~ **XXXVIII/324/17** Rady Gminy Kurzętnik z dnia ~~13-09-2011 r.~~ **26 września 2017 r.** (Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. z ~~2011~~ **2017** r. Nr ~~158~~, poz. ~~2435~~, **4256**).

Celem ochrony użytku ekologicznego jest ochrona zbiornika wodnego wraz z wyspami stanowiącymi siedlisko i miejsca lęgowe mewy śmieszki (*Larus ridibundus*).

Na obszarze użytku ekologicznego zabrania się:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obszaru;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- uszkodzenia i zanieczyszczania gleby; dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- umieszczania tablic reklamowych.

Użytek ekologiczny „Tereszowskie Łąki”

ustanowiony ~~Rozporządzeniem Nr 14 Wojewody Warm. – Maz. z dnia 15 lipca 2009 r.~~ (Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. z 2009 r. Nr 99 poz. 1577). **Uchwałą Nr X/94/15 Rady Gminy Kurzętnik z dnia 15 września 2015 r.** (Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. z 2015 r. poz. 3449).

Użytek obejmuje kompleks łąk i pastwisk. Stanowi ostoję dla ptactwa wodno-błotnego.

(Przed ustanowieniem użytku ekologicznego Nadleśnictwo Brodnica przeprowadziło małą retencję).

Użytek ekologiczny „Łąka nad Drwecą”

ustanowiony Rozporządzeniem Nr 15 Wojewody Warm.-Maz. z dnia 15 lipca 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. z 2009 r. Nr 99 poz. 1578).

Użytek obejmuje kompleks łąk śródlęsnych.

Użytek ekologiczny „Brzezina Kąci”

ustanowiony Uchwałą Nr **XL/342/17** Rady Gminy Kurzętnik z dnia **7 listopada 2017 r.** (Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. z 2017 r. poz. 5075).

Użytek obejmuje oddziały leśne.

Użytek ekologiczny „Wilczy Las”

ustanowiony Uchwałą Nr XL/343/17 Rady Gminy Kurzętnik z dnia 7 listopada 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. z 2017 r. poz. 5076).

Użytek obejmuje oddziały leśne.

Użytek ekologiczny „Torfowisko Kąciki”

ustanowiony Uchwałą Nr XL/344/17 Rady Gminy Kurzętnik z dnia 7 listopada 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. z 2017 r. poz. 5077).

Użytek obejmuje oddziały leśne.

Użytek ekologiczny „Uroczysko Mikołajki”

ustanowiony Uchwałą Nr XL/345/17 Rady Gminy Kurzętnik z dnia 7 listopada 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. z 2017 r. poz. 5078).

Użytek obejmuje oddziały leśne.

Użytek ekologiczny „Uroczysko Ostrówki”

ustanowiony Uchwałą Nr XL/346/17 Rady Gminy Kurzętnik z dnia 7 listopada 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. z 2017 r. poz. 5079).

Użytek obejmuje oddziały leśne.

Znajdujące się na obszarze gminy użytki ekologiczne ustanowione rozporządzeniem wojewody toruńskiego straciły status ustanowionych użytków ekologicznych wraz ze zmianą podziału administracyjnego kraju i włączenia tych terenów do województwa Warmińsko-Mazurskiego. Na rysunku studium użytki te zostały przekreślone, zgodnie z obecnym stanem prawnym, lecz należy je traktować jako projektowane. **Większość tych użytków zostało ustanowionych uchwałami Rady Gminy w 2017 r.** Użytki te służą zachowaniu śródleśnych bagien i mokradeł ze względu na znaczenie dla funkcjonowania przyrody. Ochrona użytków ekologicznych polega na przestrzeganiu zakazów: zmiany stosunków wodnych, wydobywania minerałów i torfu, użytkowania i zanieczyszczania obiektów, niszczenia gleby i zmiany sposobu jej użytkowania, ruchu pojazdów.

Wszystkie omawiane wyżej potencjalne i **ustanowione** użytki ekologiczne znajdują się na terenie Lasów Państwowych. Niezbędne jest uznanie kolejnych użytków na terenach innych form własności, w tym śródpolnych obszarów bagien i mokradeł oraz skupień roślinności mających olbrzymie znaczenie dla retencji wód oraz stanowiących miejsca bytowania gatunków flory i drobnej fauny. Należy tu wymienić w szczególności bagna i mokradła w rejonie Marzęcic i Kącików. Niezbędne jest także poszukiwanie kolejnych tworów przyrody (okazałe drzewa, glazy narzutowe) predysponowanych do objęcia ochroną jako pomniki przyrody.

Pomniki przyrody

W stosunku do jedyne go pomnika przyrody na terenie gminy – głazu narzutowego – nie przewiduje się żadnego zainwestowania w pobliżu obiektu, jak również eksploatacji, wykopywania, przemieszczania i niszczenia głazu. Pomnik przyrody powinien pełnić wyłącznie funkcję dydaktyczną i edukacyjną.

2) System powiązań ekologicznych

Obszary chronionego krajobrazu obejmujące przede wszystkim dolinę Drwęcy oraz obniżenie Jeziora Skarlińskiego (granica Skarlińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu przebiega wzdłuż brzegu jeziora Skarlińskiego na terenie gminy Nowe Miasto Lubawskie) chronią wyróżniające się przyrodniczo i krajobrazowo tereny o różnych typach ekosystemów powiązane przestrzennie m.in. z

Brodnickim Parkiem Krajobrazowym.

Na terenie gminy Kurzętnik "Obszar Doliny Drwęcy" i "Obszar kompleksu leśnego na północ od Brodnickiego Parku Krajobrazowego" zajmują powierzchnię 5520 ha, co stanowi 36,8% ogólnej powierzchni gminy. Gospodarowanie na tych obszarach będących ponadlokalnymi ciągami ekologicznymi podlega określonym zasadom, których celem jest zachowanie względnej równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych. Należy tu wymienić m.in.:

- zakaz lokalizacji obiektów przemysłowych i rolniczych uciążliwych dla środowiska,
- unikanie lokalizacji obiektów z rozbudowaną infrastrukturą techniczną i komunikacyjną,
- maksymalne ograniczanie przekształceń powierzchni ziemi, zachowanie i pomnażanie zasobów zieleni,
- unikanie zmian użytkowania gruntów z leśnych na nieleśne, łąkowych na orne i zagospodarowywania nieużytków (bagna, mokradła),
- ograniczanie uciążliwości dla środowiska istniejących zakładów przemysłowych i rolnych,
- zachowanie wysokiej estetyki i harmonii z krajobrazem nowo powstających obiektów,
- w zagospodarowaniu turystycznym kierowanie się normatywami chłonności i pojemności turystycznej.

Z ponadlokalnymi ciągami ekologicznymi łączą się lokalne ciągi ekologiczne pełniące ważną rolę w funkcjonowaniu środowiska w skali lokalnej. Ze względu na znaczenie przyrodnicze tych terenów należy przyjąć następujące zasady gospodarowania:

- zachowanie przepływów we wszystkich ciekach,
- odtworzenie zanikłych zbiorników wodnych,
- odstąpienie od melioracji odwadniających oraz zmiany użytków zielonych i nieużytków na grunty orne,
- ograniczenie lub wręcz zakaz wznoszenia inwestycji kubaturowych i ciągów infrastruktury technicznej,
- tworzenie skupień roślinności,
- zadrzewianie zboczy dolin i rynien pod warunkiem, że przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykaże brak negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Ochrona całego systemu powiązań ekologicznych będzie miała decydujący wpływ na stan środowiska przyrodniczego na obszarze gminy, w szczególności na jakość wód.

Ponadto na terenie gminy znajdują się tereny predysponowane do objęcia ochroną jako zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, tj. ruiny zamku wraz ze strefą krawędziową doliny Drwęcy oraz parkiem podworskim, wałem ozowym i pomnikowym głazem narzutowym w Kurzętniku, jak również strefa krawędziowa doliny Drwęcy z grodziskiem średniowiecznym w Nielbarku.

3) Lokalne wartości środowiska przyrodniczego

Kopaliny.

Na terenie gminy udokumentowane zostały złoża kruszywa naturalnego. W Bilansie zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na ~~31 grudnia 2012~~ **31 grudnia 2016** roku na obszarze gminy są obecnie udokumentowane ~~4~~ **5** złoża piasków i żwirów. Wszystkie ~~z nich~~ leżą na tarasie rzeki Drwęcy w okolicy Kurzętnika i Nielbarka. W tym rejonie także od lat koncentruje się eksploatacja kruszywa naturalnego na terenie gminy. ~~Trzy z tych złóż objęte są koncesjami~~ **Jedno z tych złóż („Nielbark IV”) jest objęte koncesją** na eksploatację kopaliny.

Trzy z powyższych złóż znajdują się w pobliżu Kurzętnika i noszą nazwę: **Kurzętnik, Kurzętnik I/1 i Kurzętnik-Pole B.** Według portalu geoportal.pgi.gov.pl/midas żadne z tych złóż nie jest obecnie objęte koncesją umożliwiającą eksploatację. Wynika z powyższego, że wcześniejsze koncesje obejmujące te złoża zostały wygaszone, a w

wysokiej i niskiej oraz przez wprowadzenie zakazu lokalizacji inwestycji na terasie zalewowej rzeki Drwęcy.

2.3.3. Zasady ochrony środowiska kulturowego

Główną zasadą konserwatorską podczas planowania remontu obiektu zabytkowego jest wykonanie go przy użyciu materiałów historycznie uzasadnionych, z maksymalnym zachowaniem substancji zabytkowej i minimalną w nią ingerencją, tj. obowiązuje zasada kontynuacji tradycyjnych materiałów i technologii (w zależności od konkretnego budynku- tj. kamień, cegła, drewno, szkło, dachówka ceramiczna w kolorze ceglasczerwonym, blacha miedziana, cynkowa lub tytanowo-cynkowa, tynki, zaprawy i farby, które pozwolą na „oddychanie” muru), charakterystycznych dla okresu powstawania obiektu. Rozpoznanie to, dla poprawnego przygotowania do prac remontowych, winno wynikać np. z badań archiwalnych (źródeł ikonograficznych, fotograficznych, pisanych, itp.) lub ingerencyjnych badań konserwatorskich substancji zabytkowej obiektu (tyczy to głównie prac na elewacji, klatkach schodowych, piwnicach, werandach, balkonach, schodach, balustradach, bramach przejazdowych oraz wobec wszelkiej stolarki otworowej- okna i drzwi). Niedopuszczalne jest stosowanie ahistorycznych materiałów budowlanych, typu okna i drzwi PCV, blacho dachówka, gont bitumiczny, dachówka cementowa czy styropian, wełna do ocieplania zewnętrznego. Ze stanowiska konserwatorskiego przede wszystkim niedopuszczalne jest wykonanie izolacji zewnętrznej elewacji budynku, ponieważ planowana inwestycja nie może prowadzić do utraty wartości zabytkowych, które zakwalifikowały obiekt do ochrony konserwatorskiej i umieszczenia w ewidencji zabytków. Zamierzenie budowlane prowadzące do przysłonięcia oryginalnego wystroju elewacji i detalu architektonicznego oraz, idąca za tym, zmiana głębokości osadzenia stolarok, sprawi, że obiekt zatraci swój pierwotny charakter a tym samym swą zabytkową autentyczność. Z tego samego stanowiska konserwatorskiego niedopuszczalne jest wykonanie zamiany pokrycia i kształtu dachu budynku- ustrój konstrukcyjny dachu pod dachówkę jest diametralnie różny od tego pod tzw. blachodachówkę, a jego przebudowa sprawia, że zmienia się forma i gabaryt obiektu oraz charakter zabudowy regionalnej Warmii i Mazur, a bez wymiany konstrukcji przy dokonaniu zmian obciążeniowych może dojść do zawalenia budynku, czyli jego bezpowrotnego zniszczenia. Stolarok otworowa posiada także swój lokalny charakter, wygląd i formę- winna być poddana stosownym zabiegom konserwatorskim, a jedynie w uzasadnionych przypadkach dopuszczalna jest wymiana (po wykonaniu stosownej dokumentacji inwentaryzacyjnej) na nową, aczkolwiek na wzór starej w odniesieniu do kształtu, wymiarów, podziałów, materiału, koloru, elementów ozdobnych, okuć i zamków, itp.

Na jakiegokolwiek działania, badania, prace, roboty, umieszczanie znaków czy urządzeń technicznych w zabytkach wpisanych do rejestru i w ich otoczeniu oraz w obszarach wpisanych do rejestru zabytków konieczne jest uzyskanie pozwolenia WKZ z aktem wykonawczym, który określa tryb i sposób wydawania pozwoleń, w tym szczegółowe wymagania, jakim powinien odpowiadać wniosek o wydanie pozwolenia i pozwolenie.

Zagospodarowanie na cele użytkowe zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru wymaga posiadania przez jego właściciela lub posiadacza:

- dokumentacji konserwatorskiej określającej stan zachowania zabytku nieruchomego i możliwości jego adaptacji, z uwzględnieniem historycznej funkcji i wartości tego zabytku,
- uzgodnionego z wojewódzkim konserwatorem zabytków programu prac konserwatorskich przy zabytku nieruchomym, określającego zakres i sposób ich prowadzenia oraz wskazującego niezbędne do zastosowania materiały i technologie,

- uzgodnionego z wojewódzkim konserwatorem zabytków programu zagospodarowania zabytku nieruchomego wraz z otoczeniem oraz dalszego korzystania z tego zabytku, z uwzględnieniem wyeksponowania jego wartości.

Opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków:

- a) naukowego badania i dokumentowania zabytku,
- b) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku,
- c) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie,
- d) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości,
- e) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

Celem zaplanowania jakiejkolwiek inwestycji wobec przedmiotowego budynku oraz możliwością zajęcia ostatecznego stanowiska przez organ konserwatorski w przedmiotowej sprawie (którego ustawowa ochrona prawna polega przede wszystkim na zapobieganiu zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków i udaremniania niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków) jest posiadanie dokumentacji z wykonania stosownych badań konserwatorskich, architektonicznych i archeologicznych substancji zabytkowej (lub ich wykonanie), a wyniki których winny być uwzględnione w programie działań przy obiekcie, a jakiejkolwiek działania remontowe zabytkowego obiektu winny być prowadzone z poszanowaniem substancji zabytkowej wraz z maksymalnym jej zachowaniem oraz użyciem materiałów budowlanych historycznie uzasadnionych.

W stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów nie wpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje właściwy organ. Do zgłoszenia robót budowlanych należy dołączyć, w zależności od potrzeb, pozwolenia, uzgodnienia i opinie wymagane odrębnymi przepisami (np. wojewódzkiego konserwatora zabytków). Katalog działań budowlanych w stosunku, do których należy uzyskać pozwolenie budowlane, a które podlegają zgłoszeniu organowi budowlanemu, określają przepisy budowlane.

Przedmiotem ochrony są zachowane elementy historycznej struktury przestrzennej gminy Kurzętnik obejmujące: zachowane zespoły obiektów bądź obiekty, w tym również cmentarze poza istniejącą zabudową wsi, a także elementy świadczące o ciągłości historycznej osadnictwa na terenie gminy w postaci:

- stanowisk archeologicznych o własnej formie krajobrazowej (grodziska),
- stanowisk archeologicznych nie posiadających własnej formy krajobrazowej.

“Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kurzętnik” ustala następujące kierunki i zasady ochrony zasobów kulturowych:

- a) w odniesieniu do zespołów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków, ochronę z mocy Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, obejmującą:

- Kurzętnik:

- Zamek Biskupów Chełmińskich – ruiny A-579/T data wpisu 16 września 1960 r.
- kościół parafialny pw. Św. Marii Magdaleny wraz z wyposażeniem wnętrza A-580/T, data wpisu 16 września 1960 r.
- układ urbanistyczny pomiędzy ulicami: Mickiewicza, Szkolną, Wł. Jagiełły, Kościelną, Okólną i Kościuszki wraz ze wzgórzem zamkowym oraz zabudową mieszkaniową założenie urbanistyczne miasta Kurzętnika – 43 obiekty (A-578/T), data wpisu 16 września 1960 r.
- budynki mieszkalne: data wpisu 16 września 1960 r.

ul. Rynek - numery od 3 do 14, od 16 do 20, od 23 do 25

ul. Hunta - numery 2, 4, 6, 12 i 14.

Zachowany historyczny układ urbanistyczny wsi Kurzętnik posiada duże znaczenie dla jego fizjonomii, kształtuje tożsamość kulturową i przestrzenną, jest jednocześnie elementem wyróżniającym i charakterystycznym dla tej jednostki osadniczej, pretendującej do roli miasta, którym do 1883 r. była. Celami ochrony historycznie ukształtowanej struktury są:

- utrzymanie układu ulic i placów z zachowaniem ich przebiegu, przekrojów, linii rozgraniczających i linii zabudowy,
 - zachowanie charakteru wnętrzy urbanistycznych,
 - zachowanie obiektów i zespołów o wartościach zabytkowych i lokalnokulturowych we właściwym stanie technicznym i funkcjonalnym,
 - nawiązanie w nowej zabudowie do zasad historycznej kompozycji zespołu bądź pierzei i charakteru zabudowy o walorach historycznych,
 - zachowanie zasadniczych proporcji wysokościowych kształtujących sylwetę zespołu,
 - utrzymanie bądź przywrócenie malowniczości i emocjonalnego oddziaływania charakteru miejsca,
 - zachowanie układu topograficznego wzgórza zamkowego.
- Brzozie Lubawskie – cmentarz przykościelny z kostnicą (A-906/T), data wpisu 5 sierpnia 1968 r. **oraz budynek kościoła parafialnego pw. św. Jana Chrzciciela (A-4617) z 22 października 2014r.**
 - Mikołajki – kościół parafialny pw. Św. Jakuba Apostoła wraz z cmentarzem przykościelnym (A-918/T), data wpisu 3 sierpnia 1968r.
 - **Szafarnia – d. plebania ewangelicka ob. dom nr 10, 1906, nr rej. A-4576 z 11 sierpnia 2011r. wraz z aleją dojazdową z k. XIX-XXw**

Dominującymi kierunkami działań architektoniczno-urbanistycznych są – w odniesieniu do w/w zespołów i obiektów – rewaloryzacja i konserwacja rozumiana jako utrzymanie bądź przywrócenie wartości kulturowych z jednoczesnym dostosowaniem współczesnych funkcji do wartości zabytkowych zespołu i jego poszczególnych obiektów i nawiązanie do ich programu historycznego oraz eliminację funkcji uciążliwych.

- b) w odniesieniu do stanowiska archeologicznego o własnej formie krajobrazowej w Nielbarku – grodzisko, wpisanego do rejestru zabytków, (C-062), pełną ochronę, zwłaszcza przed działalnością inżynierską, budowlaną oraz zachowanie istniejącego układu topograficznego; obowiązuje również zakaz działalności rolniczej – tereny te powinny zostać nieużytkami;
- c) w odniesieniu do zachowanych elementów o wartości kulturowej, tj. zespołów dworsko-parkowych, kościołów nie wpisanych do rejestru zabytków i znajdujących się w ewidencji zabytków, dawnych szkół, plebanii, leśniczówek, poczt, obiektów dworcowych, obiektów techniki na:
 - utrzymaniu istniejącej zabudowy w należytym stanie technicznym z dopuszczeniem zmiany funkcji obiektu z zastrzeżeniem dostosowania nowej funkcji i nowego programu użytkowego do uwarunkowań wynikających z maksymalnej ochrony zachowanych elementów historycznych (zarówno kompozycji architektonicznej jak, i detalu architektonicznego), a tam gdzie jest to możliwe na odtworzeniu bądź nawiązaniu do historycznej kompozycji (wysokość, kształt, układ eksponowanych elewacji, kształt dachu, rozmieszczenie, wielkość i proporcje otworów, zewnętrzny detal architektoniczny). Podnoszenie standardu wyposażenia techniczno-użytkowego, a także podnoszenie standardu funkcjonalnego uwzględniać musi maksymalną ochronę zachowanych historycznych detali architektonicznych i wyposażenia wnętrza (o ile występują).
 - zachowaniu historycznych relacji przestrzennych i obiektów wspomagających (np. zabudowa

gospodarcza przy szkołach) oraz zieleni towarzyszącej, w obrębie działek, na których obiekty te są zlokalizowane,

- utrzymaniu jednej własności z zaleceniem odstąpienia od podziałów własnościowych, a tam gdzie to możliwe na przywróceniu jedności władania (własności) zespołów dworsko-parkowych,

d) w odniesieniu do parków podworskich na:

- utrzymaniu, a tam, gdzie jest to możliwe na odtworzeniu, układu kompozycyjnego i hydrograficznego,
- pielęgnacji i konserwacji zieleni z uzupełnieniami ubytków i nowymi nasadzeniami na podstawie specjalistycznych dokumentacji,
- zachowaniu i konserwacji historycznych elementów małej architektury, np. ogrodzeń, bram itp.,
- obowiązuje ochrona układu przestrzennego i historycznego sposobu zagospodarowania, ochrona zabytkowego drzewostanu, ochrona historycznych elementów małej architektury tj. ogrodzeń itp.
- wszelkie prace inwestycyjne dotyczące zabytkowych parków należy poprzedzić właściwą dokumentacją konserwatorską, prowadzącą do określenia uwarunkowań historycznych i możliwości dalszego użytkowania.

e) w odniesieniu do cmentarzy na:

- zakazie lokalizacji obiektów i urządzeń kolidujących z pierwotną funkcją,
- ochronie zachowanych elementów z uporządkowaniem i podkreśleniem symboliki miejsca, w tym m.in. utrzymanie bądź uczytelnienie układu dróg, alei, kwater, ochronę nagrobków, krzyży, kapliczek i ogrodzeń oraz zachowanego drzewostanu,
- obowiązuje ochrona układu przestrzennego (alei, układu kwater), ochrona historycznego drzewostanu, ochrona historycznych nagrobków i innych elementów małej architektury tj. ogrodzenia, pompy, wody, kaplice;
- wszelkie prace inwestycyjne dotyczące zabytkowych cmentarzy należy poprzedzić właściwą dokumentacją konserwatorską, prowadzącą do określenia uwarunkowań historycznych i możliwości dalszego użytkowania.

f) w odniesieniu do zabudowy mieszkaniowej (domów, chat) oraz zabudowy gospodarczej, w tym również folwarcznej, na utrzymaniu w należyтым stanie technicznym z dopuszczeniem modernizacji respektującej uwarunkowania historycznej zabudowy, mających na celu podniesienie standardów funkcjonalno-technicznych.

g) w przypadku realizowania inwestycji na obszarze stanowiska archeologicznego, znajdującego się w ewidencji zabytków AZP, prace ziemne należy poprzedzić weryfikacyjnymi sondażowymi badaniami archeologicznymi; ich wyniki pozwolą na zajęcie stanowiska konserwatorskiego do zagospodarowania terenu.

Ze strony samorządu gminnego "Studium ..." zakłada:

- podjęcie działań mających na celu pozyskiwanie środków finansowych na rzecz wsparcia ekonomicznego właścicieli obiektów zabytkowych o wartościach kulturowych w utrzymaniu w należyтым stanie technicznym i podnoszeniu wartości użytkowej tych obiektów,
- podjęcie działań inspirujących i promujących wykorzystanie zachowanych zasobów jako czynnika dynamizującego rozwój społeczno-gospodarczy z podkreśleniem i kreowaniem tożsamości miejsca. Powyższe dotyczy w szczególności obiektów, które utraciły swoją pierwotną funkcję lub nie są w stanie sprostać współczesnym wymaganiom funkcjonalnym, a mogą stanowić bazę dla określonego zagospodarowania, wykorzystującego walor autentyczności bądź indywidualności obiektu i miejsca (np. obiekty stacyjne, obiekty techniki, dawne szkoły, gajówki, zabudowa mieszkaniowa) z wykorzystaniem ich dla celów turystycznych, lotniskowych itp.,

- podjęcie działań mających na celu kreowanie nowych wartości w nawiązaniu do lokalnej specyfiki i rozwiązań, zarówno przestrzennych (np. ruralistycznych, usytuowania i linii zabudowy), jak i architektonicznych (np. detali architektonicznych, materiałów budowlanych, form architektonicznych).

Gmina Kurzętnik posiada Gminną Ewidencję Zabytków.

Wykaz obiektów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Kurzętnik stanowi załącznik do Zarządzenia Nr 42/2013 Wójta Gminy Kurzętnik z dnia 4 września 2013 r. **Nr 30/2016 Wójta Gminy Kurzętnik z dnia 9 maja 2016 r.**

2.3.4. Kierunki rozwoju komunikacji

Wzrastający ruch samochodów osobowych i ciężarowych zmusza do szybkiej modernizacji istniejącego układu drogowego i wybudowania obwodnicy miasta Nowe Miasto Lubawskie oraz wsi Kurzętnik i Bratian.

Dla zapewnienia sprawnego funkcjonowania systemu dróg w gminie należy:

- dążyć do usprawnienia funkcjonalnych powiązań z krajowym systemem transportowym,
- dążyć do wykonania modernizacji sieci dróg: krajowej, wojewódzkiej, powiatowych i gminnych w celu doprowadzenia ich do odpowiedniej klasy technicznej wynikającej z normatywu technicznego i decyzji planistycznych,
- dążyć do podniesienia standardu podróży i rozszerzania oferty usług dla kierowców i podróżnych,
- przystosować nawierzchnię do obciążeń 100-120 KN/oś na ciągach prowadzących ruch samochodów ciężarowych stwarzając odpowiednie warunki dowozu i wywozu, zarówno surowców jak i produktów,
- wybudować obwodnicę miasta Nowe Miasto Lubawskie
- usprawnić powiązania komunikacyjne pomiędzy lewobrzeżnym i prawobrzeżnym Kurzętnikiem. Obecny most wymaga remontu ze względów technicznych, a jego usytuowanie ogranicza transport towarowy.

W planie zagospodarowania przestrzennego województwa przyjęto funkcjonalny podział układu drogowego na nadrzędny i podstawowy.

Droga krajowa nr 15 Toruń – Lubawa - Ostróda została zaliczona do układu nadrzędnego. Konieczna modernizacja do klasy technicznej GP. Postulowane podniesienie jej rangi do drogi ekspresowej przez samorządy lokalne i wojewódzkie z uwagi na duże obciążenie ruchem i nowo wybudowany most na Wiśle pod Toruniem, łączący tę drogę z projektowaną autostradą A-1.

Do układu podstawowego zaliczono drogę wojewódzką nr 538 Łasin - Nidzica . Dla tej drogi projektowana jest modernizacja do parametrów technicznych G (główna) Szerokość w liniach rozgraniczających minimum 25 m.

Skomunikowanie planowanych terenów z drogą wojewódzką nr 538 możliwe wyłącznie poprzez skrzyżowania uzgodnione z zarządcą drogi, na etapie projektu planu zagospodarowania.

Projektowane urządzenia sieci infrastruktury technicznej należy lokalizować poza pasem drogi wojewódzkiej i prostopadle do osi drogi, z zachowaniem przepisów o drogach publicznych.

Optymalnym rozwiązaniem pod kątem bezpieczeństwa ruchu drogowego i ekonomii jest lokalizowanie ścieżki rowerowej poza pasem drogowym, niezależnie od niwelety i przekroju drogi.

Lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej musi się odbywać z zachowaniem przepisów odrębnych w sprawie ochrony przed hałasem.

Odległość turbin wiatrowych od granicy pasa drogowego drogi wojewódzkiej nie może być mniejsza niż maksymalna wysokość obiektu (wysokość ponad poziom terenu skrajnego punktu wirnika/skrzydła elektrowni wiatrowej w pozycji pionowej) powiększona o 50%.

W "Studium ..." wprowadza się:

- nowy przebieg obecnej drogi krajowej nr 15 zapewniający wymagania drogi klasy GP (głównej ruchu przyspieszonego). Projektowana w niniejszej zmianie studium obwodnica miasta i przymiejskich obszarów zurbanizowanych przebiega poza terenem miasta przez teren gminy Nowe Miasto Lubawskie i gminy Kurzętnik. Nowy przebieg obwodnicy pokazano na rysunku studium na podstawie koncepcji programowej z grudnia 2012 r. dla wariantu 3a. **Aneksu uzupełniającego do STEŚ II Koncepcji programowej, Projektu budowlanego i Projektu wykonawczego budowy obwodnicy Nowego Miasta Lubawskiego w ciągu drogi krajowej nr 15, wykonanego w marcu 2015 r.**

Dla projektowanej docelowej trasy drogi krajowej nr 15 linie rozgraniczające należy przyjąć zgodnie z będącym w opracowaniu projektem budowlanym pn. „Budowa obwodnicy Nowego Miasta Lubawskiego w ciągu drogi krajowej nr 15”.

Dla istniejącej drogi krajowej nr 15 należy rezerwować pas terenu min. 25 m w liniach rozgraniczających.

Do czasu budowy nowego przebiegu drogi krajowej nr 15 skomunikowanie planowanych terenów z istniejącą drogą krajową nr 15 możliwe wyłącznie poprzez istniejące skrzyżowania uzgodnione z zarządcą drogi, na etapie projektu planu zagospodarowania. Po wybudowaniu obwodnicy Nowego Miasta Lubawskiego obecny odcinek DK nr 15 zostanie pozbawiony kategorii drogi krajowej z jednoczesnym nadaniem kategorii drogi wojewódzkiej zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Docelowo tereny zlokalizowane wzdłuż planowanej trasy drogi krajowej nr 15 będą miały zapewniony dostęp do drogi głównej wyłącznie przez drogi dojazdowe włączone na skrzyżowaniach. Tereny o funkcji usług i obiektów produkcyjnych zlokalizowane w rejonie planowanych skrzyżowań na drodze krajowej nr 15, będą skomunikowane drogami dojazdowymi zlokalizowanymi wzdłuż drogi głównej:

- po stronie zachodniej do tego celu zostanie wykorzystana istniejąca droga nr 15,
- po stronie wschodniej planowana droga dojazdowa klasy D – przystosowana do przenoszenia ruchu kategorii KR1 (służąca do obsługi istniejących nieruchomości rolnych i leśnych), włączone na najbliższych skrzyżowaniach, bez bezpośredniego podłączenia komunikacyjnego do drogi krajowej nr 15.

Projektowane urządzenia sieci infrastruktury technicznej należy lokalizować poza pasem projektowanej drogi krajowej i prostopadle do osi drogi, z zachowaniem przepisów o drogach publicznych.

Optymalnym rozwiązaniem pod kątem bezpieczeństwa ruchu drogowego i ekonomii jest lokalizowanie ścieżki rowerowej poza pasem drogowym, niezależnie od niwelety i przekroju drogi.

Lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie drogi krajowej musi się odbywać z zachowaniem przepisów odrębnych w sprawie ochrony przed hałasem.

~~Odległość turbin wiatrowych od granicy pasa drogowego drogi krajowej nie może być mniejsza niż maksymalna wysokość obiektu (wysokość ponad poziom terenu skrajnego punktu wirnika/skrzydła elektrowni wiatrowej w pozycji pionowej) powiększona o 50%.~~

- możliwość budowy nowych odcinków dróg powiatowych i gminnych (np. nowy odcinek drogi Marzęcice – Kurzętnik i Kurzętnik Górny – Dębno.
- Ścieżkę rowerową o znaczeniu międzyregionalnym- trasa Rakowice – Nowe Miasto Lubawskie – Kurzętnik – Brodnica.

- Ścieżki rowerowe o znaczeniu lokalnym
 - szlak rowerowy żółty o długości 34,3 km relacji: Lipowiec – Tereszewo – Ostrówki – Biedaszek – Śluzka – Wawrowice – Mikołajki – Lipowy dwór – Wielkie Bałówki – Małe Bałówki – Lipowiec;
 - szlak rowerowy czerwony o długości 17 km relacji: Kurzętnik Górny – Dębno – Nielbark – Brzozie Lubawskie – Nielbark – Kurzętnik;
 - szlak rowerowy zielony o długości 13,6 m. relacji: Kurzętnik – Lipowiec – Kaługa – Nielbark – Kurzętnik. Na odcinku od Kurzętnika do drogi w kierunku Wielbarka trasa pokrywa się ze ścieżką rowerową o znaczeniu międzyregionalnym.
 - szlak rowerowy niebieski o długości 19,3 km, relacji: Lipowiec – Tereszewo – Szafarnia – Świniarnia – Kąćki – Lipowiec;
 - szlak rowerowy czarny o długości 14,5 km, relacji: Kurzętnik – Krzemieniewo – Bratuszewo – Nielbark – Kurzętnik.

3.5. Kierunki rozwoju sieci i urządzeń infrastruktury technicznej

3.5.1. Gospodarka wodno-ściekowa

1) Zaopatrzenie w wodę

W zakresie zaopatrzenia w wodę – gmina jest zwodociągowana obszarowo w 100%.

Dla ujęcia wody w Kurzętniku wyznaczona jest strefa ochrony pośredniej zewnętrznej ustanowiona na czas nieoznaczony Rozporządzeniem Nr 7/04 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie strefy ochronnej ujęcia wód podziemnych „Kurzętnik” w Kurzętniku, powiat Nowe Miasto Lubawskie, województwo warmińsko-mazurskie (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 94 poz. 1141), w którym uznano za dalej obowiązujące ustalenia decyzji Wojewody Toruńskiego z dnia 5 listopada 1998 r. znak: OS-III/6210-43/98, wyznaczającej ww. strefę pośrednią.

Na terenie ustanowionej strefy ochrony pośredniej zewnętrznej obowiązują następujące zakazy i nakazy:

- 1) zakaz wprowadzania ścieków do ziemi,
- 2) nakaz prowadzenia okresowej kontroli szczelności istniejących zbiorników bezodpływowych, a w przypadku budowy nowych egzekwowania wymogu ich szczelności,
- 3) zakaz lokalizacji cmentarza,
- 4) zakaz składowania odpadów oraz nawozów mineralnych, a w szczególności azotowych,
- 5) zakaz lokalizacji obiektów magazynujących paliwa płynne i substancje ropopochodne.

2) Gospodarka ściekami

Oczyszczanie ścieków stanowi ważny element ochrony środowiska, w szczególności wód głębinowych, powierzchniowych i gleby. Oczyszczanie ścieków z terenu całej gminy jest konieczne z uwagi na lokalizację gminy w zlewni Drwęcy.

Rozwój kanalizacji i sposób oczyszczania ścieków należy dostosować do charakteru zurbanizowania gminy. Wsie o większym stopniu zurbanizowania i o w miarę zwartej zabudowie należy uzbroić w sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki do oczyszczalni ścieków. Do takich wsi należą w szczególności: Bratuszewo, Brzozie Lubawskie, Krzemieniewo, Mikołajki, Wawrowice, Marzęcice, Nielbark, Tereszewo wraz z ośrodkiem wypoczynkowym nad jeziorem Partęczyny, Wielkie Bałówki i Małe Bałówki, Otręba. W pierwszej kolejności należy skanalizować zachodnią, pojezierną część gminy.

Na terenie gminy Kurzętnik Wojewoda Warmińsko-Mazurski Rozporządzeniem Nr 47 z dnia 18 czerwca 2008 r. (Dz. Urzęd. Woj. Warmińsko-Mazurskiego nr 101, poz. 1771) wyznaczył aglomerację Kurzętnik o równoważnej liczbie mieszkańców 3 225 z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Kurzętnik obejmującą następujące miejscowości: Brzozie Lubawskie, Kamionka, Kurzętnik, Lipowiec, Marzęcice, Nielbark, Tereszewo, zmienioną Uchwałą Nr XXV/503/13 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 marca 2013 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Kurzętnik oraz likwidacji dotychczasowej aglomeracji Kurzętnik (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2013 r. poz.1356)

Wyznaczona aglomeracja **o równoważnej liczbie mieszkańców 3851** obejmuje miejscowości Kurzętnik i Marzęcice z oczyszczalnią w Kurzętniku

Odnośnie aglomeracji obowiązują przepisy prawa Wodnego oraz opracowany na jego podstawie Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Dla pozostałych wsi oraz dla części posesji w poszczególnych wsiach, gdzie zagrody są rozproszone, proponuje się oczyszczalnie zagrodowe lub szczelne zbiorniki bezodpływowe z okresowym wywożeniem ścieków do punktów zlewnych urządzonych przy oczyszczalniach. Indywidualne systemy kanalizacyjne przewiduje się również w rejonie Szafarni – dla rozwijającej się tam zabudowy letniskowej.

Na terenie gminy funkcjonuje oczyszczalnia ścieków w Kurzętniku – pod Dębem. Przewiduje się jej rozbudowę. Zgodnie z gminnym programem kanalizacji sanitarnej obsłuży ona całą gminę.

3.5.2. Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami w gminie będzie się odbywała zgodnie z Ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminie **i przepisami lokalnymi**. Opady będą dostarczane do wyznaczonej instalacji regionalnej lub zastępczej.

3.5.3. Systemy energetyczne

1) Elektroenergetyka

Rozwój gospodarczy gminy dotyczący przemysłu przetwórstwa rolno - spożywczego, nowoczesnego rolnictwa, jak również poprawy standardu życia ludności powoduje rosnące zapotrzebowanie na energię elektryczną.

Gmina Kurzętnik w głównej mierze jest odbiorcą energii elektrycznej ze stacji transformatorowej 110 kV/15 kV zlokalizowanej w mieście Nowe Miasto Lubawskie, zasilanej linią elektroenergetyczną 110 kV relacji Iława – Nowe Miasto Lubawskie – Brodnica. Linia ta przebiega przez teren gminy. Wzdłuż osi linii napowietrznej WN 110 kV obowiązuje obustronna strefa ograniczonego zagospodarowania po 20 m od osi (łączna szerokość strefy – 40 m). oraz pas techniczny o szerokości 6,5 m w obie strony od osi linii napowietrznych SN 15 kV. W strefie ograniczonego zagospodarowania oraz w pasie technicznym w/w linii elektroenergetycznych lokalizacja obiektów budowlanych lub zmiana sposobu zagospodarowania może nastąpić w uzgodnieniu i na warunkach gestora sieci. Również przebudowa istniejącej sieci elektroenergetycznej związana z projektowanym sposobem zagospodarowania terenu, niezależnie od poziomu jej napięcia, może nastąpić w uzgodnieniu i na warunkach gestora sieci.

Gestor sieci elektroenergetycznej na terenie gminy Kurzętnik ENERGIA OPERATOR SA Oddział w Toruniu posiada opracowany program modernizacji sieci miejskiej i wiejskiej na lata 2010 – 2020. Celem poprawienia pewności zasilania odbiorców na terenie gminy oraz skrócenia czasu

usuwania ewentualnych awarii sieci program przewiduje montaż rozłączników sterowanych radiem w liniach SN 15kV relacji Nowe Miasto – Brodnica, Nowe Miasto – Jabłonowo i Nowe Miasto – Szafarnia oraz wymianę awaryjnego kabla SN 15 kV pomiędzy stacją transformatorową „Betoniarzka” w Kurzętniku i linią napowietrzną SN 15 kV. Ponadto przewiduje się modernizację sieci elektroenergetycznej w miejscowościach Wielkie Bałówki i Mikołajki obejmującą łącznie 8 stacji transformatorowych, 3,2 km linii napowietrznych SN 15 kV oraz modernizację 19,8 km linii napowietrznych nn 0,4 kV.

Realizacja zamierzeń rozwojowych dotyczących systemów elektroenergetycznych wszystkich poziomów napięć uzależniona jest od wielkości środków przeznaczonych na finansowania w danym roku. Rozwój sieci elektroenergetycznych nie należy do zadań własnych gminy, zatem wpływ polityki samorządu na rozwój tych systemów jest znikomy.

Wymogi ochrony środowiska, przede wszystkim konieczność ograniczenia emisji dwutlenku węgla do atmosfery, powodują poszukiwania alternatywnych źródeł energii.

~~Przez elektrownię wiatrową rozumie się wieżę wraz z urządzeniem prądotwórczym i niezbędną infrastrukturą. Przez farmę wiatrową rozumie się zespół elektrowni wiatrowych współpracujących ze sobą.~~

Na rysunku Studium (zał. nr 2) wrysowano tereny gdzie mogą być lokalizowane urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, innych niż elektrownie wiatrowe, wraz ze strefą oddziaływania. Wielkość strefy zależna jest od przyjętej technologii.

Wyklucza się na terenie gminy lokalizację farm wiatrowych. Przyjmuje się jako priorytetowy model energetyki **ze źródeł odnawialnych taki jak fotowoltaika, geotermia mikroinstalacje w rozumieniu przepisów Ustawy o odnawialnych źródłach energii** ~~oparta na rozwoju małych, przydomowych elektrowni wiatrowych. Budowa pojedynczych elektrowni wiatrowych o mocy nie przekraczającej 100 kW i wysokości do 30 m możliwa jest na terenach nie objętych prawnymi terytorialnymi formami ochrony przyrody.~~

W odniesieniu do lokalizacji pojedynczych elektrowni wiatrowych ustala się następujące warunki:

- ~~– wokół historycznych ośrodków wiejskich oraz wokół historycznych zespołów dworsko-folwarcznych w promieniu min. 1 km ustala się strefę ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego i zabrania się budowy wiatraków; lokalizacja wiatraków oraz zakres inwestycji winny być ustalone na podstawie studiów krajobrazowych określających wpływ inwestycji na zachowanie krajobrazu kulturowego i zabytki.~~
- ~~– w odniesieniu do nowej zabudowy o funkcji pomocniczej względem wiatraków należy każdorazowo uwzględniać ochronę krajobrazu kulturowego tj. nową zabudowę dostosować do tradycyjnej zabudowy siedliskowej występującej w danym regionie pod względem gabarytów, wysokości, bryły (w tym spadku połaci dachowych), rodzaju pokrycia dachowego, formy architektonicznej, materiałów budowlanych.~~

Działalność związana z eksploatacją odnawialnych źródeł energii (elektrowni słonecznych składających się z paneli fotowoltaicznych na obszarze o powierzchni powyżej 0,5 ha, ~~elektrowni wiatrowych~~ i o mocy poniżej 100kW, instalacji do wytwarzania biogazu) nie mogą negatywnie wpływać na zabudowę mieszkalną oraz zdrowie i życie ludzi

2) Gazownictwo

Mając na uwadze wysokie walory gazu ziemnego jako czynnika energetycznego umożliwiającego realizację polityki proekologicznej należy dążyć do gazyfikacji przewodowej gminy. ~~Planowana jest budowa gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Brodnica – Nowe Miasto Lubawskie – Hawa o średnicy DN 300/150 i ciśnieniu PN 6,3 MPa którego odcinek przechodzący będzie przez obszar gminy Kurzętnik oraz stacji gazowej redukcyjno – pomiarowej wysokiego ciśnienia o przepustowości~~

~~Q=4000 nm³/h, zlokalizowanej na działce nr 98/2 w obrębie Kurzętnik. Przebieg planowanego gazociągu i lokalizację stacji redukcyjno - pomiarowej pokazano na rysunku studium, załącznik nr 2 do uchwały.~~

~~Projektowana jest również sieć gazowa średniego ciśnienia PE - gazyfikacja Nowego Miasta Lubawskiego i miejscowości Kurzętnik.~~

Przez teren gminy Kurzętnik przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Brodnica – Nowe Miasto Lubawskie - ława o średnicy DN 300/150 i ciśnieniu PN 6,3 MPa oraz zlokalizowana jest stacja gazowa redukcyjno - pomiarowa wysokiego ciśnienia o przepustowości Q=4000 nm³/h, zlokalizowana na działce nr 98/5 w obrębie Kurzętnik. Przebieg gazociągu i lokalizację stacji redukcyjno - pomiarowej pokazano na rysunku studium, załącznik nr 2 do uchwały.

W chwili obecnej znaczna część Kurzętnika jest już zgazyfikowana, jak również trwają prace nad dalszą jego gazyfikacją.

Dla ~~projektowanego~~ gazociągu wysokiego ciśnienia DN 300/150 PN 6,3MPa należy zachować strefę kontrolowaną szerokości 6,00 m, której linia środkowa pokrywa się z osią gazociągu, zgodnie z przepisami odrębnymi w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe. W strefie kontrolowanej nie należy wznosić budynków, urządzać stałych składów i magazynów, sadzić drzew oraz nie powinna być podejmowana żadna działalność mogąca zagrozić trwałości gazociągu podczas jego eksploatacji, **zgodnie z przepisami odrębnymi**. Ze względów bezpieczeństwa należy zapewnić nieograniczony dostęp dla służb eksploatacyjnych operatora sieci gazowej.

Dla ~~projektowanej~~ stacji gazowej redukcyjno-pomiarowej wysokiego ciśnienia należy zachować odległość od obiektów budowlanych większą od poziomego zasięgu stref zagrożenia wybuchem ustalonych dla przedmiotowej stacji zgodnie z przepisami odrębnymi.

Dla **istniejącej i** projektowanej sieci gazowej średniego ciśnienia należy zachować strefę kontrolowaną szerokości 1,00 m, której linia środkowa pokrywa się z osią gazociągu, zgodnie z przepisami odrębnymi w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe. W strefie kontrolowanej nie należy wznosić budynków, urządzać stałych składów i magazynów, sadzić drzew oraz nie powinna być podejmowana żadna działalność mogąca zagrozić trwałości gazociągu podczas jego eksploatacji. Ze względów bezpieczeństwa należy zapewnić nieograniczony dostęp dla służb eksploatacyjnych operatora sieci gazowej.

Dopuszcza się lokalizowanie sieci gazowej na terenie gminy na warunkach określonych przepisami odrębnymi.

Należy zachować normatywne odległości projektowanych urządzeń i obiektów od projektowanej/istniejącej sieci gazowej, zgodnie z przepisami odrębnymi.

~~W przypadku wybudowania sieci gazowej~~ Dopuszcza się jej przebudowę **sieci gazowej** z kolidującymi obiektami na warunkach i w uzgodnieniu z operatorem sieci gazowej.

3) Telekomunikacja

Rozwój cywilizacyjny i związany z tym postęp w zakresie łączności publicznej powoduje konieczność rozwoju systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych (przewodowych i bezprzewodowych) stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie.

Inwestycje celu publicznego z zakresu łączności publicznej, w rozumieniu przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami, można lokalizować na całym terenie gminy, jeżeli taka inwestycja zgodna jest z przepisami odrębnymi. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy uwzględniać regulacje zawarte w przepisach ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci

- Na terenie gminy nie występują tereny wymagające remediacji.

10.11. INNE OBSZARY PROBLEMOWE, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCEGO W GMINIE.

W gminie Kurzętnik nie występuje potrzeba wyznaczenia w/w obszarów

11.12. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (DZ.U. NR 41, POZ. 412 ORAZ Z 2002 R. NR 113, POZ. 984 I NR 153, POZ. 1271)

W granicach gminy Kurzętnik w/w obszary nie występują.

~~13. WYKAZ OBIEKTÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE KONSERWATORSKIEJ~~